

GŁOS ROBOTNICZY

ORGAN KW I KŁ POLSKIEJ ZJEDNOCZONEJ PARTII ROBOTNICZEJ

Nr 195 — ROK VII

ŁÓDŹ, CZWARTEK, 19 LIPCA 1951 ROKU

CENA 10 GR.

Z SIEWU POKOJU

OBFITE PŁONY

W WOJ. BYDGOSKIM zakończono zbiór rzepaku i jęczmienia ozimego. Zyto zebrano tam z 90 tys. ha.

W pow. zamojskim, WOJ. LUBELSKIE, niektórzy gospodarze przystąpili do sprzątu pszenicy ozimej. Spółdzielnie produkcyjne woj. lubelskiego donoszą o ukończeniu zbiorów żyta i rozpoczęciu sprzątu pszenicy.

W pow. płońskim w WOJ. WARSZAWSKIM chłopcy wykosili już przy pomocy maszyn POM i SOM przeszło 50 proc. żyta.

Piotr Pospielow i rodzina F. Dzierżyńskiego przybyli do Warszawy

WARSZAWA (PAP). — Na uroczystości związane z 25 rocznicą śmierci Feliksa Dzierżyńskiego przybyli do Warszawy w dniu 18 bm. członek KC WKP(b), Piotr Pospielow oraz żona Feliksa Dzierżyńskiego, Zofia, syn — Jan z żoną i synem. Jednocześnie przyjechał wnuk Juliana Marchlewskiego — Jan Fogeler.

7 lat twórczej pracy dla pokoju i socjalizmu

W radosnym dniu Święta Odrodzenia naród polski podsumuje swe osiągnięcia

WARSZAWA (PAP). — Cały kraj żyje pod znakiem przygotowań do uroczystego obchodu VII rocznicy Manifestu PKWN. W miastach i miasteczkach, gminch i gromadach ludność organizuje akademie oraz wystawy obrazujące bogaty dorobek minionych 7 lat.

WIELKA DEFILADA W STOLICY

W stolicy kulminacyjnym punktem uroczystości Święta Odrodzenia będzie wielka defilada, w której obok jednostek Wojska Polskiego wezmą udział ORMO-wcy, junacy „SP” i 8 tys. sportowców. Defilada połączona będzie z rewią lotniczą. Wieczorem w wielu punktach miasta odbędą się zabawy ludowe i festyny.

LICZNE WYSTAWY NA WYBRZEŻU

W wielu miastach i miasteczkach woj. gdańskiego przygotowywane są wystawy ilustrujące dorobek i osiągnięcia mas pracujących Wybrzeża w okresie ostatnich siedmiu lat. Dziesiątki nowych obiektów przekazane zostaną do użytku ludności.

DOMY MIESZKALNE I PRZEDSZKOLA OTRZYMAJĄ ROBOTNICZY ŚLĄSKA

Szybko wykańczają na Śląsku zakłady budowlane nowe bloki mieszkalne, przedszkola i szkoły. Przewiduje się oddanie do użytku w rocznicę Manifestu PKWN 1.050 nowych izb mieszkalnych.

Robotnicy podejmują dodatkowe zobowiązania

WYDOBĘDĄ DODATKOWO 10.682 TONY WĘGLA

Górnicy niektórych kopalń Zagłębia Krakowskiego, którzy wykonaliby już zobowiązania, podejmują nowe postanowienia. Np. w kop. „Jaworzno”

W woj. gdańskim ok. 100 tys. robotników podjęło zobowiązania wartości blisko 18 mil. zł. W realizacji Czynu Lipcowego przodują metalowcy, pracownicy żeglugi i kolejjarze.

WYKONALI ROCZNY PLAN POŁOWY

Załoga przodującego kutra rybackiego „Arka 5” zameldowała o wykonaniu w Cynie Lipcowym rocznego planu połowów. Obecnie załoga postanowiła wydobyc ponad 6 ton ryb.

WYSOKO PRZEKACZAJĄ SWE ZOBOWIĄZANIA

Wśród ok. 70 tys. robotników i pracujących chłopów woj. bydgoskiego, realizujących zobowiązania wartości 18 mil. zł. wielkie sukcesy uzyskują m. in. robotnicy, którzy podjęli zobowiązania indywidualne. W Zakładach Wytwarzających Sprzęt Instalacyjny 20-letnia robotnica, Maria Szulcówna — członkini ZMP, która zobowiązała się podnieść wydajność pracy ze 115 do 120 proc., wykonuje przeciętnie 143 proc. normy.

PNADPLANOWA PRZĘDZA

Szybko realizują swe zobowiązania lipcowe robotnicy śląskich zakładów włókienniczych. Załoga sosnowieckich zakładów przemysłu włókienniczego wyprodukowała do dnia 16 bm. setki (ciąg dalszy na str. 2-ej).

Żniwa drugiego roku Planu 6-letniego

Rogów i Nakielnica kończą sprzęt żyta

Akcja żniwna w PGR-ach przebiega szybko i sprawnie. Szereg gospodarstw skończyło już ponad 50 proc. żyta. 40 proc. obszaru po sprząniętym zbożu obsiano poplonami. W zespołach Nakielnicy w pow. łódzkim i Rogowie w pow. brzezińskim żniwa żytnie są na ukończeniu.

Rekordowy zbiór rzepaku

Niezwykle obfite są tegoroczne zbiory rzepaku ozimego w PGR-ach. Młockę rzepaku przeprowadzono w 20 proc. Wyniki omiotów są nadspodziewane. W PGR Dobiecin w pow. piotrkowskim uzyskano 23 kwintale rzepaku z hektara.

Po skoszeniu zboża — siew poplonów

W kampanii żniwnej w pow. łódzkim przodują gminy: Bielawa, Kompina i Nieborów. Do dnia 16 bm. w gminach tych skoszone żyto na obszarze 900 ha. Natychmiast po sprzęcie zboża chłopcy przystępują do podorywek i siewu poplonów. W gminie Bielawy obsiano poplonami około 100 ha gruntów. Na zdjęciu: podorywki w gminie Skierniewka.

Zaniebany SOM

Ospale przebiegał remont maszyn żniwnych w SOM w Radziwiłowie w pow. skierniewickim. W chwili rozpoczęcia żniw na terenie tamtejszej gminy, ani jedna maszyna nie była gotowa do akcji żniwnej. Kierownictwo SOM i komitet członkowski nie doceniają znaczenia sprawnego przeprowadzenia sprzątu zboża.

Żle opracowana pomoc sąsiedzka

Przy opracowywaniu planu pomocy sąsiedzkiej w gromadzie Rumisz w gm. Bolińców w pow. łowickim zapomniano o klasowym znaczeniu dekretu o pomocy sąsiedzkiej. Do świadczenia pomocy wyznaczono 4-hektarowych chłopów, a pominięto zupełnie 15-hektarowych kulaków. Gdzie czujność klasowa?

Prezydent RP, Bolesław Bierut, przyjął dnia 16 lipca br. na audiencji Szefa Misji Dyplomatycznej Niemieckiej Republiki Demokratycznej przy Rządzie RP, ambasadora Anne Kundemann, która złożyła Prezydentowi RP odręcznie pismo Prezydenta NRD, Wilhelma Piecka.

Meldunki z budowy Planu 6-letniego

Już za dwa dni ruszą przedziałnie kombinatu bawełnianego w Piotrkowie

Tylko dwa dni dzieli nas od uruchomienia wielkiego kombinatu bawełnianego w Piotrkowie. Ostatnie meldunki napływające z budowy wskazują, że zobowiązania lipcowe podjęte przez załogę zostaną wykonane przed terminem. Onegdaj brygada montażowa pod kierunkiem inżyniera Adama Niezreckiego ukończyła budowę zasieków dla dojrzewania bawełny. W dniu wczorajszym brygada Malinowskiego zakończyła montaż przewijarek w przedziałni średnioprzędnej.

BUDOWNICZOWIE HUTY „KOŚCIUSZKO” PRZYSPIESZAJĄ TERMIN URUCHOMIENIA NOWEGO WIELKIEGO PIECA

W tych dniach brygada robotników zameldowała o całkowitym i przedterminowym zakończeniu robót żelbetowo-konstrukcyjnych. Załoga przystąpiła do krycia dachem ostatniej części obrzemi pomieszczenia wykończalni.

KATOWICE (PAP). — Budowniczości nowych wielkich obiektów inwestycyjnych w hucie „Kościuszkę”

deją codziennie wspaniałe dowody ofiarności i sprawności, zwycięsko realizując zobowiązania produkcyjne na cześć Święta Odrodzenia.

Przygotowano przedterminowo wielki zespół turbogeneratora, którego uruchomienie nie było przewidziane przed 22 lipca.

W całości wykonano prace przy budowie stacji pomp wody czystej i oczyszczalni gazów. Przy wielkim piecu zakończono montaż gardzieli i urządzeń załadunkowych. Rozpoczęło się suszenie pieca.

Z rokowań w Kaesongu

Delegacja gen. Ridgway'a odmawia wycofania wojsk interwencyjnych z Korei

Następne posiedzenie wyznaczone zostało na czwartek, na godz. 10 czasu koreańskiego.

MOSKWA (PAP). — Agencja TASS podaje z Phenianu:

Już od trzech dni po przerwie, trwają rozmowy o zawieszenie broni w Korei.

Jak podają z kół dziennikarskich, rokowania w sprawie porządku dziennego wykazały, że strona amerykańska występuje kategorycznie przeciwko wysunięciu problemu wycofania wojsk obcych z Korei.

Strona amerykańska jest również przeciwna ustaleniu linii demarkacyjnej na 38 równoleżniku.

Świadczy to wyraźnie o dążeniu strony amerykańskiej do tego, aby obejść znaną propozycję przedstawiciela radzieckiego w ONZ, Malika. Strona amerykańska chce ustalić linię demarkacyjną daleko na północ od 38 równoleżnika.

Przewodniczącą delegacji dowództwa koreańskiej armii ludowej i dowódcą ochotników chińskich, gen. Nam Ir, przedstawił konkretne propozycje w sprawie porządku dziennego rokowań. Propozycje te przewidują m. in. utworzenie linii demarkacyjnej oraz strefy zdemilitaryzowanej, jako podstawowego warunku przerwania działań wojennych.

Gen. Nam Ir zaznaczył przy tym, że delegacja jego będzie domagała się stanowczo, by linia demarkacyjna przebiegała wzdłuż 38 równoleżnika oraz by wojska obce zostały wycofane z Korei, co byłoby gwarancją tego, że działania wojenne w Korei nie będą wznowione. Tylko pod tym warunkiem — dodał Nam Ir — nasze rokowania będą mogły być podstawą dla ostatecznego pokojowego uregulowania kwestii koreańskiej.

Prasa koreańska, komentując toczące się w Kaesong rokowania podkreśla, że cały naród koreański uważnie śledzi ich przebieg.

Imię Wielkiego Rewolucjonisty

wiedzie polską klasę robotniczą do zwycięstw

Uroczysta akademia w ZPB im. Dzierżyńskiego

Od wielu tygodni przygotowywała się załoga Zakładów im. Dzierżyńskiego do uroczystego obchodu 25 rocznicy śmierci wielkiego Polaka — Rewolucjonisty. Dla uczczenia tego dnia podjęto tutaj wiele zobowiązań produkcyjnych. W dniach walki o lepszą tkaninę, o oszczędność, o szybsze wykonanie planu — biegły myśli robotników do Te-

go, którego całe życie stanowi wzór pełnej poświęcenia i ofiarności pracy dla wielkiej sprawy zwycięstwa socjalizmu. W czynie produkcyjnym mocno zahartowali się robotnicy, bliska i droga stała im się postać Feliksa Dzierżyńskiego. Dumna była załoga, że w ich zakładach właśnie odbyła się centralna akademia na cześć 25 rocznicy

śmierci Tego, którego towarzysz Stalin nazwał Wiecznym Płomieniem Rewolucji. W tym dniu uroczysto robotnicy goszczą w swych zakładach komendanta Akademii Sztabu Generalnego tow. płk. Szubica, goszczą przedstawicieli Dowództwa Marynarki Wojennej — kapitana Jamocha i podporucznika Stępnia.

Przybyli także — kierownik Wydziału Propagandy KŁ PZPR tow. Trepczyński, przedstawiciele KD, związków zawodowych. Przyszli masowo robotnicy. Nastrój na sali — poważny, uroczysty. Ale gdy sekretarz podstawowej organizacji tow. Piaszczyk wita przybyłych gości, wybucha gorąca owacja na cześć Wojska Polskiego, na cześć Marynarki. Wszak to Wojsko Ludowe stoi na straży zdobyczy polskiej klasy robotniczej, strzeże spuścizny wielkich bojowników o wolność i socjalizm.

Tow. płk. Szubicz wygłasza referat o życiu i działalności Feliksa Dzierżyńskiego. W prostych, przekonujących słowach kreśli sylwetkę jednego z najwybitniejszych twórców pierwszego na świecie państwa socjalistycznego. Mówi o tym, jaki był On w walce z wrogiem, w ciężkiej pracy nad budową nowej gospodarki, jak spalał się w tej pracy oddając bez reszty swe siły, energię i niewygasający nigdy entuzjazm. Mówi o Dzierżyńskim jako o tkiwym opiekunie dzieci, którego imię noszą dzisiaj w Związku Radzieckim, obok potężnych zakładów przemysłowych — żłobki, przedszkola, domy dziecka.

Z głębokim wzruszeniem słuchają robotnicy. Przadkiem, tkaczom coraz bliższa staje się postać tego, który walczył o szczęśliwą przyszłość dzieci — także i ich własnych.

Tow. Szubicz kończąc, apeluje do załogi zwycięskich zakładów, aby w dalszym ciągu urzeczywistniała idee, za które walczył Feliks Dzierżyński, aby nie ustawała ani na chwilę w dziele budowy siły i potęgi naszej Ojczyzny. Zwycięskie wykonanie zobowiązań, zmniejszenie o 2,6 proc. kosztów produkcji, zdobycie po raz drugi sztanbaru przechodniego — winno stać się dla załogi potężnym bodźcem do dalszej pracy.

Apel zamuony na sale znajduje natychmiastowy oddźwięk w okrzykach jakie robotnicy wznoszą na cześć tow. Stalina, tow. Bieruta, na cześć pokoju. Zakłady im. Dzierżyńskiego nie zawiodą.

Tow. Piaszczyk odczytuje list od członka KC PZPR tow. Daniszewskiego, który szczególną opieką otacza te zakłady i nieraz je odwiedza. Przesyła załodze serdeczne gratulacje z okazji zdobycia sztanbaru. A potem z koleí załoga przekazuje list do marynarzy. I znów wybucha na sali gorące okrzyki na cześć Wojska Polskiego.

Nowe osiągnięcia polskiej gospodarki

Masy ludowe Polski, które realizują obecnie w ofiarnym trudzie zobowiązania dla uczczenia Święta Odrodzenia, dowiedziały się z komunikatu Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego o wynikach swej pracy w drugim kwartale br. Zwycięskie wykonanie zobowiązań pierwszokwartalowych było poważnym czynnikiem naszych sukcesów gospodarczych w minionych trzech miesiącach, a sukcesy te są niemałe.

Plan produkcji przemysłowej w II kwartale został przekroczony o 2,3 proc. Podczas gdy nadwyżka w I kwartale wyniosła tylko 1 proc. Cyfry te nabiorą jeszcze o wiele większej wagi i znaczenia, jeśli przypomnimy, że plan produkcji przemysłowej na rok br. został o parę procent podwyższony w stosunku do pierwotnych i tak bardzo śmiałych przewidywań Planu 6-letniego na rok 1951.

O tempie naszego wzrostu świadczy dobitnie inna jeszcze cyfra — 29 proc. O tyle bowiem jest większa nasza produkcja przemysłowa w II kwartale w roku 1951 w porównaniu z tym samym okresem roku 1950.

Niezmiernie ważne i budzące optymizm są przystąpienie przez PKPG wskaźniki wydajności pracy oraz płac. Osióć wydajności pracy pracowników produkcyjnych przemysłu była w pierwszym półroczu 1951 roku o 14 proc. wyższa niż w I półroczu roku ub. i większość gałęzi przemysłu przekroczyła nakreślone planem zadania wzrostu wydajności. Jednocześnie zaś średnie płace miesięczne pracowników produkcyjnych przemysłu wzrosły w II kwartale w porównaniu z tym samym okresem 1950 r. o około 6 proc., a więc przyswoiliśmy sobie należycie wskazania VI Plenum KC PZPR. Nauczyliśmy się przestrzegać podstawowej zasady akumulacji socjalistycznej, w myśl której wzrost wydajności pracy musi być szybszy od wzrostu zarobków.

Nie mniejsze sukcesy niż w przemyśle mamy w II kwartale br. w dziedzinie inwestycji i budownictwa. Za suchym bowiem stwierdzeniem komunikatu PKPG, że „tempo realizacji planu inwestycyjnego było szybsze niż w roku ubiegłym, kryją się wielki wysiłek i wspaniałe zwycięstwa budowniczych stalowni „Częstochowa”, fabryki kwasu siarkowego w Włocławie, włókien sztucznych w Gorzowie, piotrkowskiego kombinatu bawełnianego, cementowni „Odra”, zakładów olejarskich w Brzegu.

Wzmagający się od lat ruch inwestycyjny, którego następstwem jest potężny wzrost przemysłu, umożliwia nam coraz lepsze zaopatrzenie w nowoczesne środki produkcji rolnictwa — gałęzi gospodarki rozwijającej się wolniej niż całe gospodarstwo narodowe. I tak w połowie roku bieżącego ilość traktorów w rolnictwie była o 43 proc. większa niż przed rokiem, dostawy nawozów sztucznych w czasie wiosennej akcji siewnej wzrosły o 5 proc. w porównaniu z rokiem poprzednim, o 110 proc. powiększyły się dostawy kwalifikowanego ziarna siewnego i o 87 proc. ziemniaków-sadzeniaków.

Silniej od całego rolnictwa rozwija się rolnictwo socjalistyczne. W ciągu roku park traktorowy Państwowych Ośrodków Maszynowych niemal podwoił się, obszar zasiewów wiosennych w PGR wzrósł przeszło o 130 tys. ha, a spółdzielni produkcyjnych w końcu czerwca mieliśmy już 3.054.

O podwyższeniu stopy życiowej mas pracujących świadczy wzrost obrotów handlu detalicznego o 13 proc. w stosunku do II kwartalu 1950 r. Fakt, iż w tym samym czasie obroty handlu opieszczonego wzrosły o 29 proc. stanowi dowód wciąż postępującego procesu wypierania elementów kapitalistycznych z handlu detalicznego i rozwoju handlu socjalistycznego, który powiększył ilość placówek o 37 proc.

Tak więc gospodarka nasza w ciągłej walce z trudnościami nieustannie i coraz wspanialej rozwija się, przy czym tempo tego rozwoju jest coraz szybsze. Gospodarujemy coraz lepiej, bo plany nasze są coraz bardziej precyzyjne, bo pracujemy coraz wydajniej, bo uczymy się cnoty oszczędzania własności społecznej. Ale nie możemy ustawać w wysiłkach pod stałym doskonaleniem naszego systemu gospodarowania. Wymaga od nas tego wielkość zadań Planu 6-letniego, obowiązek umacniania obozu pokoju, którego jesteśmy uczestnikami, budowa socjalizmu i dobrobytu w naszym kraju.

U naszych przyjaciół

NAJWIĘKSZE W EUROPIE ZAKŁADY OPTYCZNE

W Pradze uruchomiono największe w Europie zakłady optyczne. Przy zakładach czynny będzie specjalny dział wykonujący w nagłych wypadkach okulary na oczekaniu.

CORAZ WIĘCEJ ROBOTNIKÓW RADZIECKICH ZAKUPUJE SAMOCHODY OSOBOWE

Coraz więcej robotników i kochaników radzieckich nabywa samochody osobowe. I tak np. w ciągu I półrocza bieżącego roku ludność pracująca obwodu karagandyjskiego zakupiła setki samochodów osobowych marki „Pobieda” i „Moskwić” oraz ponad 2.000 motocykli. Większość samochodów i motocykli nabyli górnicy Zagłębia Karagandyjskiego.

Wielki sukces gospodarki radzieckiej

Przemysł Kazachstanu zwycięsko wykonał powojenny plan 5-letni

MOSKWA (PAP). — Gospodarka narodowa Kazachskiej SRR osiągnęła nowy, wspaniały sukces. Świadczy o tym wyniki wykonania powojennego planu 5-letniego.

Nowe prowokacje faszystów włoskich na granicy albańskiej

TIRANA (PAP). — Ministerstwo Spraw Zagranicznych Albańskiej Republiki Ludowej wzywa do powstrzymania się od prowokacji faszystów włoskich na granicy albańskiej. Wskazuje na 15 wypadków pogwałcenia przez samoloty włoskie granic Albanii w okresie od 5 do 30 czerwca.

Imię Wielkiego Rewolucjonisty wiedz polską klasę robotniczą do zwycięstw

(Dalszy ciąg ze str. 1-2) stry Polskiego Radia oraz szereg recytatorów. Recytowano wiersze o Feliksie Dzierżyńskim — Majakowskiego, Wygodzkiego, Broniewskiego. Po raz pierwszy została wykonana kantata o Dzierżyńskim, utwór Waldemara Kazaneckiego i Ryszarda Wojciechowskiego. W pięknym montażu słowno-muzycznym jak żywy stanął przed oczyma robotników — Feliks Dzierżyński — chluba i dumą narodu polskiego.

Na marginesie

Amerykańska „ochrona” zdrowia

W dniu 22 czerwca Truman przemawiał w stanie Maryland i przytoczył interesujące dane o stanie służby zdrowia w kraju. Oto one: — Ponad milion Amerykanów zmarło w zeszłym roku wskutek chorób chronicznych... Śmiertelność wskutek chorób serca była o 20 proc. a wskutek raka o 15 proc. większa, aniżeli przed 10 laty... Przeszło 25 milionów Amerykanów cierpi na choroby chroniczne w tej czy innej postaci... Ponad 600 tysięcy łóżek szpitalnych — około połowy wszystkich łóżek szpitalnych w kraju — zajmują umysłowo chorzy...

Walka narodu jugosłowiańskiego przeciwko klice Tito

Bezmiar cierpienia i niedoli ściągnęli zdrajcy belgradzcy na narody Jugosławii. Wypielając wolę swych imperialistycznych mocodawców z Wall-Street, tyfowcy pozbawili jugosłowiańskie masy pracujące elementarnych praw demokratycznych i bezlitośnie je wywyższają. Za cenę niedzy mas pracujących zakupują oni broń u amerykańskich fabrykantów śmierci, aby na rozkaz Eisenhowera zwrócić ją przeciwko miłującym pokój narodom. Zamiast rozwiązać przemyśl cywilny, forsują budowę obiektów strategicznych, przewidzianych w planie Pentagonu — sztabu imperialistycznych agresorów. Naród jugosłowiański nie chce się pogodzić z niewolą, że zgubnymi dla kraju przygotowaniami wojennymi klicy Tito. Toteż masy ludowe walczą przeciwko belgradzkiemu stłusgom imperializmu, nie szczędząc sił i krwi.

Walka narodu jugosłowiańskiego przeciwko klice Tito

Bezmiar cierpienia i niedoli ściągnęli zdrajcy belgradzcy na narody Jugosławii. Wypielając wolę swych imperialistycznych mocodawców z Wall-Street, tyfowcy pozbawili jugosłowiańskie masy pracujące elementarnych praw demokratycznych i bezlitośnie je wywyższają. Za cenę niedzy mas pracujących zakupują oni broń u amerykańskich fabrykantów śmierci, aby na rozkaz Eisenhowera zwrócić ją przeciwko miłującym pokój narodom. Zamiast rozwiązać przemyśl cywilny, forsują budowę obiektów strategicznych, przewidzianych w planie Pentagonu — sztabu imperialistycznych agresorów. Naród jugosłowiański nie chce się pogodzić z niewolą, że zgubnymi dla kraju przygotowaniami wojennymi klicy Tito. Toteż masy ludowe walczą przeciwko belgradzkiemu stłusgom imperializmu, nie szczędząc sił i krwi.

Robotnicy podejmują dodatkowe zobowiązania

(Dokończenie ze str. 1-2).

ZPB IM. HARNAMA

Brygada młodzieżowa im. Czutkicha z II oddziału — podaje korespondent A. Matolepszy — postanowiła w ramach Czynu Lipcowego podwyższyć jakość produkcji o 2 proc. w stosunku do czerwca br. Dzięki ofiarnym wysiłkom młodych tkaczy brygada ta przekracza swe zobowiązania. Wyróżniają się zwłaszcza ob. Józefa Pałińska, Krystyna Hyżyk, Maria Matecka i inni. Osiągnięcia brygady zawdzięczać należy również wydatnej pracy majstra ob. Szczęsnego.

Brygada remontowa przedalnia — zobowiązała się przeprowadzić dodatkowo kapitalny remont maszyn. Dzięki ofiarnej pracy grupy, która kieruje ob. Ochocki, zobowiązanie zostało dotrzymane już w dniu 13 lipca br., tj. na 8 dni przed terminem.

Grupa związkowa ob. Ochockiego

winna stać się przykładem dla innych grup brygady remontowej przedalnia.

ZPW IM. REYMONTA

Młodzież naszych zakładów — pisze J. Wojtania — pomyślnie realizuje powzięte zobowiązania. Brygada z oddziału przedalnia obrączkowej, pod kierownictwem ob. Kazimierza Owearcz, wykonała swe zobowiązanie w 110 proc., a brygada ob. Janiny Rozpek w 109 proc. W

Łódzkie Zakłady Przemysłu Odzieżowego

odpowiadają na apel załogi Gryfowa

Wczoraj szwaczki Łódzkich Zakładów Przemysłu Odzieżowego odpowiedziały na wezwanie Zakładów Odzieżowych w Gryfowie, przystępując do współzawodnictwa o tytuł najlepszego zespołu najwyższej jakości oraz o tytuł najlepszej szwaczki.

Zebrań załogi zagał przewodniczący rady zakładowej tow. Kryński. Następnie dyrektor zakładów tow. Domagała zaplanował wyniki uzyskiwane przez ŁZPO w zakresie jakości.

Jako jedna z pierwszych podjęła zobowiązanie młoda szwaczka, delegatka na III Światowy Zlot Młodych Bojowników o Pokój w Berlinie, Lucyna Maciejewska. — „Pragnąc przyspieszyć wykonanie Pla-

ramach podjętych zobowiązań sortownia wysortowała dodatkowo 444 kg. wełny. 24 osoby z oddziału mechanicznego wykonały ponadplanowo remonty wózków do przędzy i szereg innych robót. Dzielnie pracuje brygada remontowa ob. Skopińskiego, która między innymi przeprowadziła remont dwóch maszyn w oddziałach przygotowawczych.

W pełni wykonała swe zobowiązanie straż przemysłowa, doprowadzając do porządku teren fabryczny i uprzatając złom.

Zespół aktorski Państw. Teatru Nowego w Łodzi

zdobył drugą nagrodę w Festiwalu Polskich Sztuk Współczesnych

WARSZAWA (PAP). — W dniu 18 bm. zakończył się w Warszawie etap wielkiej imprezy kulturalnej — Festiwalu Polskich Sztuk Współczesnych.

Na zakończenie finałów w Państwowym Teatrze Polskim przybyli członkowie Rady Państwa, przedstawiciele rządu, KC PZPR oraz liczni reprezentanci świata literackiego i artystycznego stolicy. Po przemówieniu wiceministra Sokorskiego, przewodniczący głównej komisji oceny polskich sztuk współczesnych L. Schiller odczytał

Socjaldemokracja Finlandii

- narzędziem podległości wojennych i rodzimej reakcji

HELSINKI (PAP). — Komitet wykonawczy Komunistycznej Partii Finlandii opublikował rezolucję o wynikach wyborów do sejmu. Komitet wykonawczy stwierdza, że kierownictwo partii socjaldemokratycznej przekształciło się w narzędzie podległości wojennych i rodzimej reakcji. Fakt ten wywołał poważne niezadowolenie wśród liczących szeregów socjaldemokratów i doprowadził do tego, że wielu z nich nie brało udziału w głosowaniu.

Kat Getta Warszawskiego i ludności Wielkopolski

Jürgen Stroop przed sądem

Proces oprawców hitlerowskich w Warszawie

WARSZAWA (PAP). Dnia 18 bm. stanął przed sądem wojewódzkim w Warszawie 56-letni generał-porucznik Waffen SS i policji — Jürgen Stroop oraz 45-letni kapitan Waffen SS — Franz Konrad. Akt oskarżenia stwierdza, że jeszcze w latach 1939—1941 Stroop brał udział w masowych zabójstwach i prześladowaniach ludności polskiej, zamieszkałej na terenie tzw. Warthegau (okręgu Warty).

Walka narodu jugosłowiańskiego przeciwko klice Tito

przeciwko klice Tito

Wobec 120 milionów dni roboczych, a produkcja zmniejszyła się w tym okresie o 30 proc. Górnicy jugosłowiańscy toczą coraz zaciętszą walkę pod hasłem „Ami jednej tony metali kolorowych dla podległości wojennych!” Z kopalni Chorwacji uciekło 90 proc. zmobilizowanych niedawno do pracy robotników. Wielu górników bojkotuje faszystowskie związki zawodowe, które występują za zwiększeniem dostaw surowców strategicznych dla cudzoziemskich monopolistów. Nawet oficjalny organ tytowców, gazeta „Borba”, zmuszona jest przyznać, że 30 proc. robotników i urzędników w kopalniach Bośni i Hercegowiny odmówiło wstąpienia do związków zawodowych, że 50 proc. robotników kopalni „Kakanik” i „Uglinik” odmawia wstąpienia do lokalnych organizacji związkowych.

Walka narodu jugosłowiańskiego przeciwko klice Tito

Na autostradzie Belgrad — Zagrzeb, głównej arterii strategicznej tytowców, robotnicy uszkodzili 75 proc. rozmaitych maszyn, pracujących przy budowie magistrali. W odlewni stali „Zenica” zepsuto szereg ważnych maszyn; w elektrowni wodnej „Jablonica” — 17 sprzętów i 11 pomp; w elektrowni „Findola” — 8 silników i 17 ciężarówek.

Walka narodu jugosłowiańskiego przeciwko klice Tito

W sabotowaniu transportów wojennych biorą żywy udział jugosłowiańscy transportowcy. Na linii kolejowej Belgrad — Sarajewo powodują oni zderzenia pociągów, nafałdowanych sprzętem wojennym. Wysłany został w powietrze tunel na drodze Belgrad — Skopje.

Walka narodu jugosłowiańskiego przeciwko klice Tito

Do walki przeciwko klice Tito-Rankowicza coraz energiczniej staje też ludność wiejska. Wiosna br. chłopcy jugosłowiańscy, nie chcąc zapoatrywać w artykule rolne armii agresywnego bloku atlantyckiego, pozostawili odłogiem setki tysięcy ha

Manifestacja solidarności z bohaterskim narodem hiszpańskim

Manifestacja solidarności z bohaterskim narodem hiszpańskim

W dniu wczorajszym w ZPW im. Reymonta odbyła się masówka poświęcona 15 rocznicy wybuchu wojny w Hiszpanii. Na masówkę tę przybyli również przedstawiciele emigrantów hiszpańskich, tow. Rafael Vidal, który przed ośmiu dniami przyjechał do Polski z Północnej Afryki, gdzie był ostatnio internowany przez reakcyjny rząd francuski.

Po przemówieniach przewodniczącej rady zakładowej, Pietrzakowej i tow. Róży z ZPW im. Reymonta, zabrał głos tow. Vidal, dając krótkie, lecz wyzerujące omówienie przebiegu hiszpańskiej wojny o niepodległość, oraz kreśląc obraz bohaterskiego oporu, jaki stawia naród hiszpański reżimowi gen. Franco. Przemówienie tow. Vidala zostało przyjęte przez zebranych gorącymi oklaskami. Masówka zakończyła się

Manifestacja solidarności z bohaterskim narodem hiszpańskim

odśpiewaniem Międzynarodówki. W rozmowach z pracownikami zakładów, tow. Vidal podzielił się wrażeniami z pobytu w Polsce i opowiedział im o swoich przeżyciach od momentu aresztowania go we Francji (gdzie pracował razem z żoną w jednej z fabryk włókienniczych), aż do chwili opuszczenia francuskiego obozu dla internowanych emigrantów hiszpańskich w Algierii.

Po zwiedzeniu Zakładów im. Reymonta tow. Vidal udał się do Żłobka i przedszkola ZPB im. Ofiar 10 Września przy ul. Sienkiewicza. Widok dzieci robotniczych przebywających pod troskliwą opieką wywarł na naszym gościu głębokie wrażenie. Na zakończenie swojego pobytu w Łodzi, tow. Vidal, zwiędził budujące się na Bahutach osiedle robotnicze.

Kolejny partner do nafty irańskiej

Harriman — rzecznikiem interesów monopolistów amerykańskich

MOSKWA (PAP). — Agencja TASS donosi: Specjalny doradca prezydenta Trumana — Averell Harriman, po przybyciu do Teheranu rozpoczął niezwłocznie rozmowy z premierem Iranu, Mossadikiem, oraz z jego najbliższymi współpracownikami. Oficjalne koła irańskie zachowują milczenie na temat konkretnych treści rozmów, wskazując, iż są one „poufne” i że „centralne miejsce zajmuje w nich ustawa o nacjonalizacji przemysłu naftowego uchwalona przez Medżlis i senat.

Kolejny partner do nafty irańskiej

Pomimo braku oficjalnych komunikatów o szczegółach „narad” z Harrimaniem twierdzi się, że „zalecenia” Harrimana dotyczące zagadnienia naftowego nie różnią się od propozycji Anglo-Irańskiego Towarzystwa Naftowego z 19 czerwca, które spowodowały przerwanie rozmów między

Kolejny partner do nafty irańskiej

Harriman — rzecznikiem interesów monopolistów amerykańskich

rzędem irańskim a przedstawicielami AITN. Różnica polega tylko na tym, że Harriman pragnie zapewnić korzyści z transakcji z rządem irańskim amerykańskiemu towarzystwu naftowemu.

Kolejny partner do nafty irańskiej

Harriman — rzecznikiem interesów monopolistów amerykańskich

apel

Krajowego Komitetu KP USA

NOWY JORK (PAP). — Krajowy Komitet Komunistycznej Partii USA ogłosił apel do wszystkich postępowych organizacji, związków zawodowych i obrońców pokoju, wzywając ich do wzmożenia wysiłków, aby uzyskać jak najszerze poparcie narodu amerykańskiego w walce o zawarcie rozejmu w Korei i pokójowe uregulowanie wszystkich problemów.

Śladami Hitlera. Czy nie czas już nam podpalić Kongres? „Trud”.

Kat Getta Warszawskiego i ludności Wielkopolski

Jürgen Stroop przed sądem

Proces oprawców hitlerowskich w Warszawie

WARSZAWA (PAP). Dnia 18 bm. stanął przed sądem wojewódzkim w Warszawie 56-letni generał-porucznik Waffen SS i policji — Jürgen Stroop oraz 45-letni kapitan Waffen SS — Franz Konrad. Akt oskarżenia stwierdza, że jeszcze w latach 1939—1941 Stroop brał udział w masowych zabójstwach i prześladowaniach ludności polskiej, zamieszkałej na terenie tzw. Warthegau (okręgu Warty).

Kat Getta Warszawskiego i ludności Wielkopolski

Jürgen Stroop przed sądem

Proces oprawców hitlerowskich w Warszawie

WARSZAWA (PAP). Dnia 18 bm. stanął przed sądem wojewódzkim w Warszawie 56-letni generał-porucznik Waffen SS i policji — Jürgen Stroop oraz 45-letni kapitan Waffen SS — Franz Konrad. Akt oskarżenia stwierdza, że jeszcze w latach 1939—1941 Stroop brał udział w masowych zabójstwach i prześladowaniach ludności polskiej, zamieszkałej na terenie tzw. Warthegau (okręgu Warty).

Socjaldemokracja Finlandii

- narzędziem podległości wojennych i rodzimej reakcji

HELSINKI (PAP). — Komitet wykonawczy Komunistycznej Partii Finlandii opublikował rezolucję o wynikach wyborów do sejmu. Komitet wykonawczy stwierdza, że kierownictwo partii socjaldemokratycznej przekształciło się w narzędzie podległości wojennych i rodzimej reakcji. Fakt ten wywołał poważne niezadowolenie wśród liczących szeregów socjaldemokratów i doprowadził do tego, że wielu z nich nie brało udziału w głosowaniu.

Socjaldemokracja Finlandii

- narzędziem podległości wojennych i rodzimej reakcji

HELSINKI (PAP). — Komitet wykonawczy Komunistycznej Partii Finlandii opublikował rezolucję o wynikach wyborów do sejmu. Komitet wykonawczy stwierdza, że kierownictwo partii socjaldemokratycznej przekształciło się w narzędzie podległości wojennych i rodzimej reakcji. Fakt ten wywołał poważne niezadowolenie wśród liczących szeregów socjaldemokratów i doprowadził do tego, że wielu z nich nie brało udziału w głosowaniu.

Walka narodu jugosłowiańskiego przeciwko klice Tito

przeciwko klice Tito

Wobec 120 milionów dni roboczych, a produkcja zmniejszyła się w tym okresie o 30 proc. Górnicy jugosłowiańscy toczą coraz zaciętszą walkę pod hasłem „Ami jednej tony metali kolorowych dla podległości wojennych!” Z kopalni Chorwacji uciekło 90 proc. zmobilizowanych niedawno do pracy robotników. Wielu górników bojkotuje faszystowskie związki zawodowe, które występują za zwiększeniem dostaw surowców strategicznych dla cudzoziemskich monopolistów. Nawet oficjalny organ tytowców, gazeta „Borba”, zmuszona jest przyznać, że 30 proc. robotników i urzędników w kopalniach Bośni i Hercegowiny odmówiło wstąpienia do związków zawodowych, że 50 proc. robotników kopalni „Kakanik” i „Uglinik” odmawia wstąpienia do lokalnych organizacji związkowych.

Walka narodu jugosłowiańskiego przeciwko klice Tito

przeciwko klice Tito

Wobec 120 milionów dni roboczych, a produkcja zmniejszyła się w tym okresie o 30 proc. Górnicy jugosłowiańscy toczą coraz zaciętszą walkę pod hasłem „Ami jednej tony metali kolorowych dla podległości wojennych!” Z kopalni Chorwacji uciekło 90 proc. zmobilizowanych niedawno do pracy robotników. Wielu górników bojkotuje faszystowskie związki zawodowe, które występują za zwiększeniem dostaw surowców strategicznych dla cudzoziemskich monopolistów. Nawet oficjalny organ tytowców, gazeta „Borba”, zmuszona jest przyznać, że 30 proc. robotników i urzędników w kopalniach Bośni i Hercegowiny odmówiło wstąpienia do związków zawodowych, że 50 proc. robotników kopalni „Kakanik” i „Uglinik” odmawia wstąpienia do lokalnych organizacji związkowych.

Walka narodu jugosłowiańskiego przeciwko klice Tito

przeciwko klice Tito

Na autostradzie Belgrad — Zagrzeb, głównej arterii strategicznej tytowców, robotnicy uszkodzili 75 proc. rozmaitych maszyn, pracujących przy budowie magistrali. W odlewni stali „Zenica” zepsuto szereg ważnych maszyn; w elektrowni wodnej „Jablonica” — 17 sprzętów i 11 pomp; w elektrowni „Findola” — 8 silników i 17 ciężarówek.

Walka narodu jugosłowiańskiego przeciwko klice Tito

przeciwko klice Tito

Na autostradzie Belgrad — Zagrzeb, głównej arterii strategicznej tytowców, robotnicy uszkodzili 75 proc. rozmaitych maszyn, pracujących przy budowie magistrali. W odlewni stali „Zenica” zepsuto szereg ważnych maszyn; w elektrowni wodnej „Jablonica” — 17 sprzętów i 11 pomp; w elektrowni „Findola” — 8 silników i 17 ciężarówek.

Walka narodu jugosłowiańskiego przeciwko klice Tito

przeciwko klice Tito

W sabotowaniu transportów wojennych biorą żywy udział jugosłowiańscy transportowcy. Na linii kolejowej Belgrad — Sarajewo powodują oni zderzenia pociągów, nafałdowanych sprzętem wojennym. Wysłany został w powietrze tunel na drodze Belgrad — Skopje.

Walka narodu jugosłowiańskiego przeciwko klice Tito

przeciwko klice Tito

W sabotowaniu transportów wojennych biorą żywy udział jugosłowiańscy transportowcy. Na linii kolejowej Belgrad — Sarajewo powodują oni zderzenia pociągów, nafałdowanych sprzętem wojennym. Wysłany został w powietrze tunel na drodze Belgrad — Skopje.

Walka narodu jugosłowiańskiego przeciwko klice Tito

przeciwko klice Tito

Do walki przeciwko klice Tito-Rankowicza coraz energiczniej staje też ludność wiejska. Wiosna br. chłopcy jugosłowiańscy, nie chcąc zapoatrywać w artykule rolne armii agresywnego bloku atlantyckiego, pozostawili odłogiem setki tysięcy ha

Walka narodu jugosłowiańskiego przeciwko klice Tito

przeciwko klice Tito

Do walki przeciwko klice Tito-Rankowicza coraz energiczniej staje też ludność wiejska. Wiosna br. chłopcy jugosłowiańscy, nie chcąc zapoatrywać w artykule rolne armii agresywnego bloku atlantyckiego, pozostawili odłogiem setki tysięcy ha

Było to w Dębach Wielkich

Poniżej zamieszczamy wspomnienie o Feliksie Dzierżyńskim tow. Bronisława Fijałki, członka SDKPiL. Tow. Fijałek, robotnik warszawski, był znanym działaczem partyjnym na terenie Stolicy. Obecnie tow. Fijałek przebywa w Łodzi.

Od 1904 roku urządzaliśmy w okolicach Warszawy stałe masowe zebrania. Mieliliśmy wielu SDKPiL-owców wśród robotników kryp piaskarskich

Mińsku i tam zamknięto. Na wieść o naszym aresztowaniu, przed chałupą zaczęły gromadzić się tłumy robotników jednej z pobliskich fabryk. Przywołano nam pokrzywną pożywnie. Dzieleno się najnowszymi wiadomościami.

Dzierżyński, z całkowitym spokojem, twardo patrzył na otaczających go żołnierzy. Niekiedy z nich, zmieszani, odwrócił się. Wtedy począł do nich przemawiać po rosyjsku, ma-

Aresztowanie F. Dzierżyńskiego w Dębach Wielkich w lipcu 1905 r. (druzeworyt Dworzackiego)

na Wiśle. Ulatwali nam oni wyjazdy krypani w górę Wisły, nad brzegami której, na otwartym powietrzu, prowadziliśmy gorące, bardzo ożywione dyskusje, zdając sobie sprawę, że rychły wybuch rewolucji jest nieunikniony.

W 1905 roku, w czasie wzrastającego nateżenia walk rewolucyjnych, Dzierżyński zorganizował wielką konferencję SDKPiL w Dębach Wielkich pod Warszawą. Rozsiadliśmy się tego dnia na skraju lasu. Przewodniczył Dzierżyński. Szczypliwy, o pociągłej twarzy, wysokim czole, z błyskami w oczach, gorąco mówił nam o bezwzględnej potrzebie wzięcia wszystkich naszych rewolucyjnych zrywów z nieugiętą walką proletariatu rosyjskiego o wspólnie wyzwolenie z carsko-kapitałistycznej niewoli.

Nagle ujrzelśmy, że od strony pobliskiego Mińska w pełnym galopie rwie ku nam koczająca konnica. W jednej chwili zostaliśmy otoczeni ze wszystkich stron. O ucieczce nie mogło być mowy. Popędzono nas zwarta grupa do pewnej chałupy w

lując w żywych barwach niedole rosyjskich chłopów i robotników. Mówił o tym, że walczymy przeciw o wolność wszystkich ludzi pracy, bez względu na ich narodowość.

Słowa jego wywołały wielkie wrażenie. Wśród żołnierzy rozpoczęły się gorące dysputy. Wieczorem kilku z nich przyszło do Dzierżyńskiego i zaproponowało mu ucieczkę. Nie zgodził się na to. Postanowił pozostać z nami do końca.

Żywy, wesoły, z pogodną twarzą przemawiał do nas przez długie godziny. Pod oknami chałupy zaczęły się gromadzić tłumy, słuchające go ze wzrastającym zainteresowaniem. Oficerowie jednak postanowili położyć kres temu rewolucyjnemu poruszeniu. Odstawiono nas zamkniętym transportem na Pawiak. Po trzech miesiącach, wskutek olbrzymiego wzrostu sił rewolucji, zostaliśmy zwolnieni. Dzierżyński wyszedł z więzienia w kilka miesięcy później i rzucił się ponownie w sam wir walk 1905-7 roku.

BRONISŁAW FIJAŁEK

Inwestycje fundamentem naszego rozwoju siły i dobrobytu

Siódmą rocznicę ogłoszenia Manifestu PKWN święcimy w okresie wielkiego nateżenia budownictwa socjalistycznego. Budujemy w obecnej chwili 296 wielkich obiektów inwestycyjnych, 727 średnich obiektów i olbrzymią ilość mniejszych. Realizując nasz wielki plan inwestycyjny, możemy do urczywienia 1944 roku władzy ludowej, dokonujemy gruntownych zmian w strukturze naszej gospodarki narodowej, likwidujemy wielkie zacofanie, budujemy podwaliny siły i dobrobytu kraju.

Gospodarkę przedwzrostową cechował wysoki udział produkcji rolniczej w całości wytwórczości krajowej (48,2 proc.), niezwykle niska wartość produkcji rolniczej na głowę ludności rolniczej w porównaniu z innymi krajami Europy (w Polsce 700 zł, a np. w Niemczech 2.310 zł, we Francji 1.500 zł) oraz jeszcze niższa wartość produkcji przemysłowej na jednego mieszkańca (Polska 200 zł, Niemcy 1.200 zł, Francja 1.340 zł). 61,4 proc. ludności utrzymywało się z rolnictwa, a 38,6 proc. z zajęć nierolniczych, przy czym na wsi dusiło się 8 milionów ludzi „zbędnych”, a stałym zjawiskiem w mieście było masowe bezrobocie.

Dane te wykazują najdobitniej, że Polska przedwojenna była krajem niestęchanie słabym gospodarczo, że była krajem biednym o bardzo niskiej stopie życiowej ludności.

I nie mogło być inaczej, skoro w średnim przemyśle i rolnictwie technika wytwórczości była ogromnie zacofana, skoro gospodarka rolna prowadzona była najbardziej prymitywnymi metodami, a w przemyśle wysoki udział produkcji rzemieślniczej, opartej o najprostsze narzędzia i narzędzia. Brak nam było poza tym w ogóle wielu podstawowych gałęzi nowoczesnego przemysłu. Nie mieliśmy np. przemysłu traktorowego, samochodowego, przemysłu wielkiej chemii, nie produkowaliśmy wielu ważnych, niezbędnych dla gospodarki narodowej wyrobów przemysłowych, jak np. łożysk kulkowych, mas plastikowych itp. Produkcja środków wytwórczości stanowiła około 47 proc. ogólnej produkcji przemysłowej, a więc kraj nasz był w poważnym stopniu uzależniony od przywozu maszyn i urządzeń przemysłowych z zagranicy.

Wszystko to oddawało nasz kraj w ręce zagranicznych reków kapitalistycznych, skazywało kraj na penetrację gospodarczą państw imperialistycznych, uczyniło z niego w rzeczywistości kraj półkolonialny, pozbawiony samodzielności politycznej. W warunkach takiej bezsilności gospodarczej suwerenność Polski była oczywistą fikcją.

LIKWIDACJA WIEKOWEGO ZACOFANIA

Polska Ludowa likwiduje to niestęchanie zacofanie gospodarcze, zapewnia krajowi wysoki rozwój sił wytwórczych, czyni kraj silnym gospodarczo i utrwała na mocnych podstawach swoją niezależność, przeprowadzając olbrzymie inwestycje i dokonując gruntownych przeobrażeń w przemyśle. Wyrazem tych przeobrażeń jest m. in. fakt, że produkcja przemysłowa w roku 1950 na jednego mieszkańca była już o 20 proc. wyższa niż produkcja Włoch (przed wojną produkcja Włoch na jednego mieszkańca była wówczas o 140 proc. wyższa od produkcji Polski). W roku 1955 udział produkcji przemysłowej w łącznej produkcji przemysłu i rolnictwa wzrosł do 75,2 proc., 5-krotnie wyższa będzie produkcja przemysłowa na jednego mieszkańca, niż przed wojną (przy wzroście produkcji rolnej na jednego mieszkańca o 61 proc.) oraz nastąpi wzrost osetki produkcji przemysłowej wytwarzających środków produkcji do 63,5 proc. całej produkcji wielkiego i średniego przemysłu. Staniemy się krajem przemysłowo-rolniczym o silnym przemyśle i rozwijającym się przy jego pomocy nowoczesnym rolnictwie, prześcignijemy pod względem uprzemysłowienia taki kraj przemysłowy jak Francja.

Rozwój przemysłów inwestycyjnych pozwoli na likwidację zacofa-

nia techniczno-ekonomicznego w całym przemyśle. Dzięki rozbudowie hut, budowie nowych fabryk maszyn, będziemy mogli w coraz większym stopniu zaopatrywać cały przemysł w nowoczesne urządzenia, w najlepsze maszyny całkowicie wytwarzane w kraju. Będziemy mogli produkować lub już produkujemy zupełnie nieznaną przed wojną, najnowocześniejsze maszyny, jak wysokosprawnne obrabiarki, generatory do turbin, lokomotywy elektryczne, łożyska kulkowe itp. Na podstawie najwyższej techniki zrekonstruujemy nasz przemysł i rolnictwo.

NA BAZIE NOWEJ TECHNIKI

Rozbudujemy również drogą szerokiej inwestycji naszą bazę surowcową — kopalnictwo rud żelaznych, kopalnictwo cennych rud miedzi i innych metali kolorowych. Budujemy podstawy do produkcji tak cennych metali lekkich, jak aluminium i magnez. Na bazie nowej techniki i nowych źródeł surowców i półfabrykatów budujemy od podstaw wielkie, nowoczesne przemysły, jak np. przemysł samochodowy, przemysł włókien syntetycznych, paliw syntetycznych, syntetycznego kauczuku, mas plastikowych, farb i lakierów, środków farmaceutycznych itd. Silnie rozbudujemy i uzupełnimy nowym, bogatszym asortymentem produkcję przemysłów bezpośrednio pracujących na zaspokojenie potrzeb ludności.

Inwestycje w przemyśle — budowa fabryk maszyn rolniczych, budowa wielkich fabryk związków azotowych, nawozów potasowych itp. pozwoli na takie zaopatrzenie rolnictwa w środki techniczne, że ta najbardziej zacofana dziedzina naszej gospodarki będzie w stanie powiększyć swą produkcję w roku

1955 o 61 proc. na jednego mieszkańca w porównaniu ze stanem przedwojennym, co wydatnie przyczyni się do poprawy zaopatrzenia mas pracujących w artykuły żywnościowe.

DROGA DO DOBROBYTU

Dzięki wkładowi olbrzymich sum w rozwój przemysłów inwestycyjnych, w rozwój przemysłu lekkiego i rolnictwa, będzie możliwe podniesienie w roku 1955 stopy życiowej ludności o 50 — 60 proc. w porównaniu z rokiem 1949. Przemysły inwestycyjne, wzmagając produkcję stali, materiałów budowlanych, maszyn, pozwolą na wielki wzrost inwestycji bezpośrednio wpływających na wzrost stopy życiowej, jak rozbudowa przemysłów wytwarzających środki spożycia, osiedla mieszkaniowe, urządzenia komunalne, kina, teatry, szkoły, szpitale, żłobki, urządzenia sportowe itp. Stal Żyłowej Huty i „Czestochowy”, cement „Odry”, maszyny nowowytwarzanych fabryk maszyn i wyroby wielu innych, nowowytwarzanych zakładów są potrzebne dla zwiększenia produkcji rolnictwa i budowy „Piotrkowa”, „Andrychowa”, „Gorzowa”, „Brzegu” i wielu innych zakładów, które pozwolą zwiększyć ponad dwukrotnie masę towarową, przeznaczoną do bezpośredniego spożycia.

Investując w przemysł, w rolnictwo stwarzamy jednocześnie warunki dla coraz pełniejszego rozwoju nowego człowieka, wyzwolonego w swoim zawołaniu. Ten nowy człowiek w połączeniu z wielkim, nowoczesnym potencjałem „wytwórczym kraju będzie decydował o naszej sile gospodarczej i politycznej, będzie podnosił swój dobrobyt materialny i kulturalny. Z. B.

Wielowarsztatowość motorem osiągnięć w Cynie Lipcowym ZPB im. Szymańskiego

Zaladady Przemysłu Bawelnianego im. Szymańskiego jeszcze w ubiegłym roku przeżywały bardzo poważne trudności. Plany produkcyjne przeważnie nie były realizowane, ogromna większość tkaczy nie wy-

rabiała swych baz. Robotnicy nie znali zadań dziennych. We współzawodnictwie uczestniczyła tylko szczała część załogi.

Niedostateczna dbałość kierownictwa zakładów, organizacji partyjnej i związkowej sprawiła, że załoga nie mogła wykażać się prawie żadnymi osiągnięciami.

Celem uzdrowienia sytuacji przeprowadzono zmiany personelu w kierownictwie zakładów. Dokonano również wyborów nowych władz partyjnych i związkowych.

Po analizie przyczyn niedociągnięć produkcyjnych zmieniono dotychczasową organizację pracy. Plany produkcyjne doprowadzono do każdego stanowiska pracy i zainteresowano nimi każdego robotnika. Zajął się usilnie popularyzacją współzawodnictwa pracy oraz rozszerzeniem i usprawnieniem ruchu wielowarsztatowego. Słabszych tkaczy objęto doszkalaniami zawodowym.

Wśród załogi rozwinęto szeroką akcję uświadamiającą, mobilizując robotników do nieustannej walki o pełne wykonywanie baz i planów produkcyjnych. Oddziaływo organizacje partyjne oraz grupy związkowe ożywiły znacznie swą działalność.

Wytężone wysiłki załogi oraz kierownictwa, w celu przezwyciężenia trudności produkcyjnych przynosiła coraz lepsze wyniki. Załoga przedzłani i tkalni poczęła wypełniać, a nawet przekraczać plany produkcyjne.

Rok 1951 przyniósł załodze ZPB im. Szymańskiego poważny przełom w pracy. W drugim roku Planu 6-letniego załoga może się już pochlubić poważnymi osiągnięciami. O ile bowiem jeszcze w IV kwartale 1950 r. załoga tkalni nie uzyskiwała zaplanowanej wydajności pracy, w pierwszym kwartale br. wydatnie ją przekroczyła. W czerwcu wydajność w tysiącach wątków na jedną krosno-godzinę, podniosła się do 104 proc.

Również załoga przedzłani wykazała postępy w swej pracy. Planowana wydajność na 1000 wrzecionogodzin w pierwszym półroczu była wykonywana średnio w 103 — 104 proc.

W przedzłani na skutek lepszej organizacji pracy zmniejszono obsługę w tkalni następującej szybki rozwój wielowarsztatowości. Sporo tkaczy przechodzi na zwiększoną obsługę krosien. Obecnie „na szóstkach” pracuje 35 proc. załogi, a na obsłudze 2 krosien ledwie 9 proc. Roz-

szerzając i pogłębiając ruch wielowarsztatowy, zakłady potrafiły przesunąć 40 proc. załogi tkalni do innych zajęć. W ten sposób wydatnie wzrósł współczynnik obsługi krosien, staje się wyższym, niż to przewidywał plan.

Dzięki tym osiągnięciom załoga zdołała wydatnie obniżyć koszty własne produkcji. Tym samym załoga ZPB im. Szymańskiego znalazła się w czołowie zakładów bawelnianych, walczących zwycięsko o oszczędność.

Na czoło współzawodniczących w ZPB im. Szymańskiego wysuwają się tacy tkacze i tkaczki, jak Stanisława Jabłońska (128 proc.), Ignacy Kuźmierczak (121 proc.), Eugenia Kantarek (117 proc.), przedkci: Stanisława Piesiak (143 proc.), Nowakowska (142 proc.), Maria Wielka (132 proc.) i wiele innych.

Niemniej wydatny udział w walce o produkcję biorą majstrowie. Majster tkacki tow. Władysław Papierz nie tak dawno awansował na to stanowisko, a już pracuje nierzadko „stary” majster. Dzięki dbałości o park maszynowy, należytej konserwacji maszyn oraz czujnej opiece nad tkaczami zespół jego przekracza swe plany produkcyjne. W ostatnim okresie zespół uzyskał 110 proc. wykonania planu.

Harmonijna współpraca kierownictwa zakładów i załogi przynosi coraz lepsze wyniki: Opleka Głównego Instytutu Włókiennictwa pozwala ZPB im. Szymańskiego na usuwanie usterek technicznych, co umożliwiła załodze zwiększenie wydajności pracy. Załoga jednak nie zadowolona się dotychczasowymi osiągnięciami. Na posiedzeniach organizacji partyjnej, na zebraniach rady zakładowej omawiane są braki i niedociągnięcia występujące w produkcji.

Stala, skuteczna walka o produkcję jest gwarancją, że załoga ZPB im. Szymańskiego potrafi wypełnić swe zadania produkcyjne. Świadczą też o tym zobowiązania lipcowe. Tkaczki Maria Dudek i Kantarek zwiększyły produkcję o 2 proc. Młodzieżówka Lucyna Karasek podniosła produkcję o 8 proc. W pierwszym dekadzie lipca załoga przedzłani i tkalni zrealizowała z nadwyżką swe zobowiązania, dając dodatkową produkcję wartości ponad 13 tys. zł.

Osiągnięcia załogi uzyskane w drugim roku Planu 6-letniego świadczą, że robotnice i robotnicy dobrze pojęli swe obowiązki w walce o obniżkę kosztów własnych oraz o wzmoczenie wydajności pracy.

M. KORDOS

BLISKI CZŁOWIEK I WIELKI WZÓR

Album o Feliksie Dzierżyńskim*)

Na nie flag, wytłoczonych w czerwonej okładce albumu widnieje poważna twarz. Ten sam człowiek o stalowym, mądrym spojrzeniu patrzy na nas z umieszczoną na tytułowej stronie portretu, Feliks Dzierżyński... W dwudziestą piątą rocznicę jego śmierci Wydział Historii Partii Komitetu Centralnego PZPR wydał album o wielkim Polaku.

Oglądamy karty albumu. Obok fotografii starszej kobiety o milej, mądrej twarzy — chłopiec. I przytoczone jego własne słowa — „dla każdego miłość do matki jest w życiu największym skarbem”. W ciemnej wieżennej celi wędzniały człowiek pochyla się troskliwie nad chorym, młodym więźniem — Antkiem Rosołem. Obok czytamy piękne świadectwo towarzysza więziennego obydwoh — „gdyby Dzierżyński przez całe swe życie nie dokonał nic innego, prócz tego, co zrobił dla Rosoła, i w tym wypadku ludzie powinni postawić mu pomnik”. Nad serdecznym listem, napisanym przez wychowanków jednej z komun dziecięcych do, jak go sami nazywają, „Wszczęchrojskiego opiekuna dzieci” — obraz, przedstawiający Dzierżyńskiego z matymi chłopcami. Przewodniczący WCZK, ludowy komisarz komunikacji, człowiek, który pracował nad siły dzień i noc, znajduje czas, by zająć się z całym oddaniem bezdomnymi dziećmi — staje na czele Komisji do Walki z Bezdomnością Dzieci.

Karta po karcie, z fotografii i dokumentów, ze słów pisanych przez niego samego kształtuje się przed oczyma czytelnika postać Feliksa Dzierżyńskiego — głębioko dobrego, o tkliwym, gorącym sercu człowieka, pałającego ofiarną, gotową do poświęceń miłością do ludzi.

Tym bliższy — poprzez zrozumienie piękna jego moralnego oblicza — staje nam się Dzierżyński, wielki rewolucjonista. Tym

lepiej — poprzez zrozumienie ceł i dążeń, jakimi się w życiu kierował — rozumiemy i czujemy jego nieustającą walkę rewolucyjną, „wieczny płomień” jego bogatego życia.

Dużo jest w albumie zdjęć, dokumentów i wspomnień, mówiących o udziale Dzierżyńskiego w wielkim Polaku.

Dom w Dzierżanowie, w którym spędził dzieciństwo Feliks Dzierżyński.

walce polskiej klasy robotniczej, w walce rosyjskiego proletariatu. Fragmenty artykułów pisanych do SDKPiL-owskich wydawnictw — artykułów, przepisywanych czasem własnoręcznie przez autora... Znalezione w archiwach carskiej policji więziennych zdjęcia i protokoły przesłuchań... Obrazy przedstawiające ucieczki z zesłania... I fotografie, dokumenty późniejsze — z czasów po zwycięstwie Rewolucji Październikowej — świadectwa ofiarne, niezmiernie wspaniałe, dające pogłębienie i umocnienie zwycięstw rewolucji...

Tuż za portretem młodego, pochylonego w blasku lampy nad książką chłopca inny obraz — ten sam młody człowiek w ubogim pokoju na poddaszu wyjaśnia jakiegoś problemu siedzącym wokół niego robotnikom. „Z gimnazjum występuje dobrowolnie w 1896 r., uważając, że wiara powinna rewo-

lucji. Z myślą o umocnieniu zwycięstwa rewolucji, gotów do oddania wszystkich swych sił rewolucyjnej walce, Feliks Dzierżyński stawia wniosek o utworzenie specjalnego organu do walki z kontrrewolucją — WCZK. Kierowanie WCZK — to olbrzymie, wyczerpujące zadanie. A mimo to, gdy partia skierowała go na stanowisko ludowego komisarza komunikacji, Dzierżyński obejmuje i tę pracę.

„Wieczny Płomień” — określił Dzierżyńskiego Stalin. Ten wieczny płomień ofiarnej walki nie zgasł wraz ze śmiercią Dzierżyńskiego. Dzieło jego życia rozwija się nadal.

Z placu im. Dzierżyńskiego w Moskwie tysiące ludzi schodzi codziennie do stacji wspaniałego moskiewskiego metra, nosząc imię wielkiego rewolucjonisty. Lśni tysiącem światła plac Dzierżyńskiego w Charkowie. Potężnymi kominami strzelają w niebo wielkie zakłady metalurgiczne im. Dzierżyńskiego w Dnieprodzierżyńsku. Szczęśliwe dzieci bawią się w przedszkolu przy kombinacie „Trichgornaja Manufaktura” im. Dzierżyńskiego. Wspaniały rozwój szczęśliwego życia kraju Rad stworzony został walką i pracą takich ofiarnych bojowników proletariatu, jak Feliks Dzierżyński.

Fotografie wolnych, rozbudowujących się miast naszej ojczyzny. Zdjęcie Zakładów Przemysłu Bawelnianego w Łodzi im. Feliksa Dzierżyńskiego i innych wielkich fabryk rozwijających się wspaniale socjalistycznego polskiego przemysłu. To życie coraz szczęśliwsze, pełniejsze, życie naszej kroczącej do socjalizmu ojczyzny stworzone zostało walką i pracą takich bojowników jak Dzierżyński.

Tym lepiej poznać powinniśmy życie i postać Feliksa Dzierżyńskiego, tym silniej wzorować się na jego wspaniałym przykładzie. Tym szerzej dotrzeć powinien ten pięknie wydany album do każdego, kto pragnie dać swój jak największy wkład w walkę o wielką sprawę budowy socjalizmu. S. G.

*) Wydział Historii Partii KC PZPR, Feliks Dzierżyński, 1877 — 1925, Wyd. „Książka i Wiedza”, Warszawa 1951 r., str. 220.

Szybciej wznosmy budowę socjalizmu! Pomnażajmy siły Polski Ludowej!

Rewolucyjna czujność - nieodłączną cechą bolszewika

Twórcy partii bolszewickiej, Lenin i Stalin, wychowywali stale partię w duchu czujności rewolucyjnej i przenikliwości politycznej, uczyli ją ochraniać swe szeregi przed przenikaniem wrogiej agencji, rozpoznawać i zwalczać obcą ideologię.

Czujność rewolucyjna pomogła partii bolszewickiej wychować w świadomości swych członków nieprzejednany stosunek do oportunistów i pojednawstwa, zahartować pod względem politycznym swe szeregi, doprowadzić w październiku 1917 r. klasę robotniczą do szturmu na kapitalizm i wywalczyć zwycięstwo w skali światowej - historycznej.

Po zwycięstwie Wielkiej Październikowej Rewolucji Socjalistycznej partia bolszewicka, stanawszy u steru władzy, nie tylko nie ostabiła swej czujności, lecz jeszcze bardziej ją wzmogła. Partia uczyła masy pracujące, że robotnicy i chłopcy powinni mieć się stale na baczności. Powinni oni zawsze pamiętać, że pierwsze państwo socjalistyczne znajduje się w otoczeniu ludzi, klas i rządów wrogo względem niego nastawionych.

Obalono w Rosji klasy wyzyskujące, przy poparciu państw imperialistycznych, prowadził ukrytą i jawną wojnę przeciwko młodej Republice Radzieckiej.

W myśl dyrektyw obcych wywiadów kulacy i biogwardziści, mieniszewicy i eserowcy, trockiści i bucharynowcy, burżuazyjni nacjonalisci i inni wrogowie ludu organizowali dywersję, szpiegostwo, skrytobójcze morderstwa. Starzy agenci kapitalistycznych wywiadów i prowokatorzy, którzy przedostali się do

partii - chwilowo nie rozpoznani - usiłowali rozbić jedność jej szeregów.

Daremne jednak okazały się próby rozbitcia partii od wewnątrz. Pod kierownictwem Lenina i Stalina partia bolszewicka rozgromiła wszystkich agentów imperializmu, jeszcze bardziej zespoliła swe szeregi i, łamiąc opór wrogów klasowych, poprowadziła naród radziecki na drogę budowy socjalizmu.

W okresie pokojowego budownictwa socjalistycznego towarzyszył Stalin niejednokrotnie podkreślał, że należy pamiętać o otoczeniu kapitalistycznym, jako czynniku organizującym destrukcyjną działalność w kraju socjalizmu.

W r. 1928 na zebraniu moskiewskiego aktywu partyjnego towarzyszył Stalin mowić:

„Byłoby głupio przypuszczać, że kapitał międzynarodowy pozostawi nas w spokoju... Istnieje klasa, istnieje kapitał międzynarodowy i nie może on spokojnie patrzeć na rozwój kraju budującego się socjalizm”.

Dlatego też - uczy towarzyszył Stalin - kardynalnym prawem dla partii i dla wszystkich komunistów winna być jak największa czujność.

W okresie zwycięskiego budownictwa socjalistycznego wywiad kapitalistyczny starał się wykorzystać dla swoich celów przede wszystkim ludzi niefrasobliwych, pełnych bez troski. Dlatego też KC WKP(b) w liście do członków partii pisał 18 stycznia 1935 r.:

„Należy skończyć z oportunistyczną niefrasobliwością, mającą podłożem w błędnym przypuszczeniu, jakoby w miarę wzrostu naszych sił wrogów stawał się coraz bardziej ia-

godny i nieszkodliwy. Takie przypuszczenie jest z gruntu błędne... Należy pamiętać, że im bardziej bezradniejsza stanie się sytuacja wrogów, tym chętniej będą się oni imać „ostatecznych środków”... Należy o tym pamiętać i zachować czujność”.

Obecnie zwycięski marsz narodu radzieckiego na drodze do komunizmu oraz sukcesy krajów demokracji ludowej wywołują niepożądaną wściekłość w całym obozie imperializmu. Przygotowując się do wojny przeciwko ZSRR i państwom demokratycznym, amerykańscy i angielscy imperialiści organizują szpiegostwo i dywersję w krajach demokracji ludowej. W toku tej destrukcyjnej roboty wykorzystują oni wszelkie środki - przekupstwo, oszczerstwo, prowokacyjne pogłoski, sabotaż, morderstwa. Imperialiści starają się rozbić jedność obozu socjalizmu, posiać waśnie między krajami demokracji ludowej oraz nieufność wobec ich wielkiego przyjaciel - Związku Radzieckiego, za-truć świadomość mas pracujących reakcyjną ideologią, jadem szowinizmu i kosmopolityzmu.

Partie komunistyczne i robotnicze w krajach demokracji ludowej coraz jasniej zdają sobie sprawę, że w warunkach skomplikowanej sytuacji międzynarodowej ślepotą polityczną i niefrasobliwością jest szczególnie groźna.

Doświadczenia WKP(b) wykazują, że rewolucyjna czujność jest ściśle związana z rozwojem bolszewickiej krytyki i samokrytyki. Zadaniem samokrytyki jest wzmocnić jeszcze bardziej rewolucyjną czujność partii, klasy robotniczej, wszystkich ludzi pracy. Ten ostry oręż partii skierowany jest przeciwko niefrasobliwo-

ści, przeciwko machinacjom wroga. Towarzysz Stalin nazywa odnoszących się niechętnie do krytyki komunistów „lakierowanymi” komunistami.

Ale właśnie w zastoi, w cichej wodzie rzekomej pomyślności, w warunkach kiedy niektórzy kierownicy ujawniają błędy i rzeczowo przyjmują krytykę, związani są z masami i zdolni do zapewnienia sukcesów.

W warunkach ustroju radzieckiego krytyka i samokrytyka stała się środkiem walki o polepszenie pracy wszystkich organizacji partyjnych, państwowych i gospodarczych. To ona pomaga ludziom radzieckim z powodzeniem budować komunizm.

Ważnym środkiem zwiększenia bolszewickiej czujności jest wychowanie ideologiczne i polityczne kadry partyjnych, państwowych i gospodarczych. Historia partii bolszewickiej uczy, że jedynie doskonale przygotowane pod względem ideologicznym i zahartowane kadry zdolne są do właściwego orientowania się w sytuacji, do rozpoznawania i demaskowania wszelkich machinacji wroga. W praktyce komunistycznego budownictwa znajdują potwierdzenie słowa Stalina, że im wyższy jest poziom marksistowsko-leninowskiego uświadomienia pracownika, tym owońniej przebiega praca, tym lepsze są jej wyniki.

WKP(b) stale wychowuje kadry w duchu bolszewickiej wierności dla zasad nieprzejednanej walki o drogi wrogów narodu i ich pomocników, w duchu czujności rewolucyjnej i w ten sposób pomnaża swe siły w walce o budowanie społeczeństwa komunistycznego.

Doświadczenia partii Lenina - Stalina pomagają partiom komunistycznym i robotniczym krajów demokracji ludowej w ich walce przeciwko wrogom narodu - reformistom, oportunistom i nacjonalistom. Jak najwydatniejsze wzmocnienie bolszewickiej czujności w obozie socjalizmu służy sprawie pokoju na całym świecie.

JAN KULEZA
referent smarowniczo-olejowy
ZPB im. Marchlewskiego

Snopowiązałki pracują sprawnie

Po obu stronach drogi, wiodącej do spółdzielni produkcyjnej w Mikształu, w powiecie kutnowskim, złocą się bujne łany zboża.

Opodal dawnych zabudowań folwarcznych byłego obszarnika - na działce Marcina Rosłonka, po ścieraniu sian traktorze z snopowiązałką. Warkot motoru zagłusza słowa.

P. przewodniczący spółdzielni produkcyjnej w Mikształu, w pow. kutnowskim, Edward Papielarczyk, ogląda pięknie obrodzoną pszenicę.

— Szybko idzie robota! — woła Rosłonek. — Nawet pięciu chłopów nie potrafiłoby tak gracko kosić.

— Koszenie szło by jeszcze lepiej, ale zboże jest nieco powalone — odpowiada zasiadający na traktorze byrgadzista, Adam Otto.

Na wąskiej drożynie, przy której pracuje snopowiązałka, zebrało się wiele osób. Wszyscy z zaciekawieniem przyglądają się działaniu maszyny.

Rosłonek gospodaruje jeszcze indywidualnie na uzyskanej z reformy rolnej 6-hektarowej działce. Ale na ostatnim zebraniu, na którym omawiano akcję żniwną, członkowie spółdzielni produkcyjnej w Mikształu ustalili, że snopowiązałka kosić będzie u wszystkich chłopów. Ułożono plan korzystania z

maszyn, toteż obecnie nie ma żadnych wójtów, a traktorzysta dokładnie wie, u kogo powinien kolejno pracować.

Spółdzielcy z Mikształu udzielają również pomocy żniwnej chłopom z innych gromad. Na przykład wójtowie Bonieckiej, z gromady Grodno, nie posiadającej własnego konia ani maszyny, a której nikt w gromadzie nie chciał pośpieszyć z pomocą sąsiadka, spółdzielcy ułatwiają sprzątanie zboża.

— Jak skończycie tu — zwraca się do traktorzysty ob. Lech — będziecie kosić moje zboże. Już obśledkiem wokół — wskazuje na tan żyta.

— Dawniej byliśmy formalami i życie nasze wyglądało zupełnie inaczej, niż obecnie — oświadcza przewodniczący spółdzielni, Edward Papielarczyk. — Czy to kto wówczas widział, aby na chłopskich polach pracowali snopowiązałki czy żniwiarzy? Wtedy maszyny służyły wyłącznie obszarnikom i bogaczom wiejskim, mającym możność ich nabywania.

Zboża na polach w Mikształu są piękne, a zwłaszcza pszenica. Zadowolony z tego, że maszyny uprawie — wyjaśnia chłop. W jesieni na polach ich pracował traktor. Ziarno zostało zasiane siewnikami w terminie, dano dostateczną ilość nawozów sztucznych — toteż plony są obfite.

— Robota posuwa się naleyście — traktor, skończywszy koszenie jednej działki, przechodzi na drugą. Byrgadzista, Adam Otto, prowadzący traktor, udziela wskazówek traktorzyste, Henrykowi Nowakowi.

Nowak wykosł już w obecnej akcji około 15 ha zboża. Pracuje z wielkim zapałem — są to przecież jego rodzinne strony. Jest synem matorolego chłopca z gromady Zieloniec.

— Moje pragnienie zostanie traktorzysta — opowiada Henryk Nowak — ziszczone dopiero wtedy, kiedy organizacja ZMP wysłała mnie na kurs traktorzystów do Młotowa, w powiecie sieradzkim. Dzięki temu mogę dziś uczestniczyć w wielkiej walce o chleb, o terminowe przeprowadzenie żniw i porządek w walce o dalszy rozwój naszej gospodarki rolnej.

W. FIM.

Wzmocnić walkę z marnotrawstwem smarów

Po objęciu przeze mnie pracy w Zakładach im. Marchlewskiego, zastałem wielki niedład na odcinku gospodarki smarami.

Smary przechowywano w ubikacjach, przy maszynach, w naczyniach brudnych bez zamknięcia. Wydawano je jak i ile kto chciał; nikt nie kontrolował racjonalnego zużycia smarów, nikt za to nie ponosił odpowiedzialności. Gospodarkę materiałową uporządkowałem w ten sposób, że kazalem sprządzić specjalne komory, przeznaczone do przechowywania smarów. Poza tym uczynilem smarówników odpowiedzialnymi za czystość naczyń. Były bowiem częste wypadki, że zakurzone smary wylano do ubikacji itp.

W oddziałach produkcyjnych uderzyło mnie niezwykłe marnotrawstwo smarów. Przy maszynach urządzone są tzw. wanieliki ściekowe, służące do wypływania ścieków olejowych. Jednak nikt tutaj na to nie zwracał uwagi, a ścieków nie zbierano. Wprowadzenie wypływania ścieków oraz odpowiedzialna kontrola przyczyniły się do usunięcia tego marnotrawstwa.

W wyniku powyższego usprawnienia w okresie 6 miesięcy zaoszczędziliśmy 32.329 kg. smarów, wartości 87.288 zł.

Dzięki racjonalnemu zużyciu smarów nie ulegają niszczeniu części zamienne do maszyn. Również i na tym odcinku oszczędności sięgają do 15 proc. Przefiltrowaliśmy ze ścieków olejowych 6.711 kg., które jako regenerowane powróciły do produkcji. Z każdym miesiącem zwiększa się odsetek olejów regenerowanych.

Praktyka wykazuje, że dla dobrej konserwacji maszyn w tkalnicach, przedziałach i wykończalniach należy używać olejów, o określonej temperaturze. Na przykład latem stosujemy olej maszynowy 5 stopni „E”, zimą — 4 stopni „E”. Smar ten odpowiednio konserwuje i nie obciąża energii elektrycznej. Należy stwierdzić, że w większości zakładów nikt nie zwraca na to uwagi, używając wyłącznie oleju maszynowego — 6 stopni „E”, co powoduje duże obciążenia energii elektrycznej i doprowadza do szybkiego niszczenia się maszyn, gdyż smar z powodu gęstości nie dopływa do wszystkich elementów trących.

W wielu fabrykach nie przywiązuje się również wagi do zbierania ścieków olejowych. Aczkolwiek w oddziałach produkcyjnych zainstalowane są odpowiednie wanieliki ściekowe, jednak nikt się tym zagadnieniem nie interesuje i, oczywiście, smar ścieka po posadzce, pod maszynami itp. Należałoby więc wzmocnić kontrolę zużycia tych materiałów.

W naszych zakładach zorganizowaliśmy zespół z pracownikami działu mechanicznego i energetycznego specjalne trojki, które badają zużycie smarów oraz olejów czuwając nad konserwacją maszyn i silników elektrycznych. W pracy tej biorą także wydatny udział aktywiści partyjni i związkowi.

Wielu mechaników oddziałowych oraz kierowników działu mechanicznego naszych zakładów przyznaje, że racjonalna gospodarka materiałowa smarami wpłynęła na ogólne polenszenie się stanu parku

maszynowego. Maszyny pracują sprawniej, a części zamiennych używa się obecnie o wiele mniej. Uważam, że doświadczenie moje mogłoby zostać z powodzeniem zastosowane w innych zakładach przemysłu bawelnianego.

JAN KULEZA
referent smarowniczo-olejowy
ZPB im. Marchlewskiego

Niedługo ruszy wielka fabryka cewek

Wszystkie budynki zaopatrzone w urządzenia klimatyczne wiewno-wywiewne, instalacje odciągające wszelki pył i kurz. Teren fabryczny otacza gruby pas zieleni — oto boisko sportowe, ogrody warzywno-owocowe, park rekreacyjny dla robotników; po drugiej stronie — wśród zieleni domy mieszkalne dla pracowników i ogród jordanowski ze żłobkiem i przedszkolem. Trudno o większą troskę nad robotnikiem i jego dzieckiem.

I właśnie ten piękny cel uskrzydla robotę na budowie. Już w ub. roku w 33 rocznicę Rewolucji Październikowej, gdy w fundamenty hali maszyn wmurowywano akt erekcyjny — załoga budowy postanowiła, że w 34 rocznicę musi — żeby nie wiem co — ruszyć produkcję cewek. Potem przyszedł Czyn Majowy, który „popędził” harmonogram, potem Czyn Lipcowy. O 3.245 robotno-godzin skrócił i robotnicy czas budowy. Skrócili linie harmonogramu. Wyrzucili — i tak już śmiało płynęły — gorące serce i silne ręce robotników Łódzkiego Zjednoczenia Budownictwa Przemysłowego. Nie będą cewkarze długo czekać na swoją fabrykę.

— Toż to prawdziwe чудо — ciągnie „dzia-dek”, ogarniając spojrzeniem cały plac. — Nie żal człowiekowi życia, gdy może jeszcze dla swoich takich budować fabryki. I dlatego z innym sercem przykłada się człowiek do takiej roboty. Chciałby, żeby tu już hucały maszyny, w parku bawiły się dzieci, młodzież grała na boisku.

Pałi się tu wszystkim robotą w ręku. Brygada układaczy belek prefabrykowanych, tow. Kubyszka, przyspieszyła o miesiąc ułożenie prefabrykatów na pięciu stropach.

— Jeden gonil drugiego — opowiada Kubyszek, spoglądając z dumą na uśmiechnięte, opalone twarze Zielińskiego, Janiczka, Blocha, Pierzchałki, dzielnej „siódemki” bezpartyjnych budowniczych socjalistycznej fabryki.

— Szybko wyrosło żelazne żebrowanie na świetliki w dachu pod kierunkiem majstra Słusarskiego, Józefa Stasiaka. Jak iskra zwiła się przy swej pracy przewodnica Działatkowska, przygotowując mieszankę dla prefabrykowanych belek 300 proc. normy — toż przy

takiej pracy musi się robotą posuwać żwawo naprzód. A 202 proc. normy brygady murarza Zenona Drożdżewskiego? Czyż to nie jeszcze jeden przykład, że świadomość celu budowy ustokrotnia siły?

Brygada ciesielska Feliksa Kaźmierczaka wykonuje 252 proc. normy.

Było to akurat w sobotę, „Fajerant” wczesniej niż zwykle. Murarze brygady Drożdżewskiego, myjąc się na placu, gwarzyli o swych sprawach. Oczywiście — o fabryce. Jak to Zięba na pięć dni przed terminem ukończył kotłownię, jak to z dnia na dzień zmienia się wygląd budowy, jak to robota idzie coraz sprawniej, odkał kierownictwo budowy objął tow. Marian Michalski.

Bo trzeba i o tym wiedzieć, że nie obszło się tutaj bez trudności, że były i tutaj dni złe, kiedy załoga wapiła nieraz we własne siły. Było nieodpowiednie rozstawienie ludzi tak, że zarobki na tym cierpiały plan. Brakowało właściwego sprzętu budowlanego. Pracowało się na ślepo, bo kierownictwo nie doceniło znaczenia harmonogramu. Dopiero tow. Michalski w krótkim czasie zaprowadził pożądane zmiany. Zakorodował dniówkowe dotychczas roboty, wystarał się o sprzęt, umiejętnie porządkował ludzi. Zarobki wrosły, plan dźwignął się w górę. Różne drobne usprawnienia, jak np. przy spuszczeniu betonów i sztopowaniu, ułatwiły pracę rąk ludzkich.

Tu, na budowie, każdego-murarza, kierownika, dyrektora „gnebi” jedna myśl — jak najbardziej przyspieszyć tempo robót.

Żywną działalność przejawia organizacja partyjna budowy. — Bez partii nie dalibyśmy rady. Ze wszystkimi kłopotami, do sekretarza lub na dzielnice, a pomoc zaraz nadechodzi — mówią partyjni i bezpartyjni budowniczowie nowej fabryki. Słowa ich brzmia głębokim zaufaniem do partii, inicjatorów i twórczyni wszystkich wspaniałych robót Planu 6-letniego. W słowach ich brzmia głęboka wiara we własne, wspierane przez partię siły.

Kiedy w dniu 1 maja zespół artystyczny „Artosu” śpiewał na placu budowy piosenkę o warszawskich murarzach, słuchacze zapostawiali: — A my z Rudy gorzej? — A warta byłaby piosenki praca łódzkich murarzy, którzy stawiają piękne domy dla robotników i fabryki-cuda.

H. SAMSONOWSKA

Krytyka uczy i pomaga

STOSUNKI W STRAŻY POŻARNEJ ZDUNSKO-WOLSKICH ZPB ZOSTAŁA UZDROWIONE

Odpowiadając na notatkę pt. „Uzdrowienie stosunki w straży pożarnej przy Zduńsko-Wolskich ZPB” („Głos Robotniczy” Nr 159), Centralny Zarząd Przemysłu Bawełnianego wyjaśnia, że całkowitą winę za karygodne wykończenie ogniomistrza Lasonia ponosi kierownik, two zakładów, które nigdy dotychczas nie meldowało o tego rodzaju faktach. Natychmiast po ujawnieniu opisanego faktu Lasoń został dyscyplinarnie zwolniony z zajęcia, a ponadto zwolniona została konferencja z udziałem przedstawicieli CZPB i Inspektoratu Ochrony Przeciwożarowej, na której ustalono wyższe dalszej współpracy celem postawienia na właściwym poziomie pracy zakładowej straży pożarnej.

ZAOPATRZENIE KSAWEROWA I WIDZEWA ULEGO POPRAWIE

Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Pabianicach, odpowiadając na notatkę prasową pt. „Złe zaopatrzenie w pieczywo Ksawerowa i Widzewa” („Głos Robotniczy” Nr 172) wyjaśnia, że po zgodzeniu z Wydziałem Handlu Prezydium Wjewódzkiej Rady Narodowej, prywatna piekarnia po ob. Marii Budowskiej, mieszcząca się przy ul. Karniszewskiej Nr 2, została z dniem 1 lipca przydzielona do wyłącznej dyspozycji Gminnej Spółdzielni w Ksawerowie.

WYPADKI BRAKU CZUJNOŚCI NIE POWTORZA SIĘ WIĘCEJ

Na artykul pt. „Karygodna niefrasobliwość i brak elementarnej czujności na-

rują w Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Wieluniu” („Głos Robotniczy” Nr 163), redakcja otrzymała wyjaśnienie, że lokal Prezydium pozostawiono istotnie bez należytej opieki. Jakkolwiek szafa i biurka z aktami były pozamykane, jednak zupełnie nie usprawiedliwia to braku czujności ze strony pracownika Prezydium. Natychmiast po wypadku, na przewoźnicę Prezydium został specjalnie odprawiony, na której sprzągnięto uciążliwej omówiono i wyciągnięto właściwe wnioski. Postanowiono także, iż na zebraniach szkoleniowych pracowników Prezydium stale podkreślać się będzie zagadnienie czujności.

TORF W POW. RADOMSZCZAŃSKIM JEST JUŻ WYDOBYWANY

W związku z artykułem pt. „Wyzkopywanie torfu w pow. radomszczańskim” („Głos Robotniczy” Nr 144), Prezydium PRN w Radomsku powzielo w dniu 19 maja br. uchwałę, zobowiązującą wszystkich prezydów do zorganizowania eksploatacji torfu w własnych terenach oraz usciadania miejscowej ludności o korzyściach stosowania torfu zamiast węgla, jako środka opałowego. Roboty przy wydobywaniu torfu już się rozpoczęły i przynioszą dobre rezultaty.

NAPRAWIONO USZKODZONY NAROZNIK DOMU

W odpowiedzi na notatkę pt. „Nie kłóć się go” („Głos Robotniczy” Nr 171), Łódzkie Zakłady Remontowo-Montażowe stwierdzają, że uszkodzenie muru posesji przy ul. Włocławskiej 168 nastąpiło z ich winy. Uszkodzony narożnik domu został natychmiast naprawiony.

Rośnie nowa fabryka

Jeżeli ich niezliczona ilość w każdej fabryce włókienniczej, w przedziałach i tkalnicach, puste i owinięte przedzą. Zdałoby się: rzecz blaha, lecz każdy włókiennik powie jak wiele w procesie produkcyjnym zależy od zwykłej, małej cewki. Gdy gładka i równa, na obręczniakach nie układa się łatwo, lekko wchodzi na piórno w czelonek. Lecz gdy chropowata, albo źle sklejona, to prawdziwie utrapienie dla prządki i tkaczki. I nieraz gorzkie słowa płyną pod adresem fabryk cewek: „A nie mogłoby oni dawać nam tych cewek w lepszym gatunku!”

Narzekają i sami cewkarze. Pracują oni w małych, źle wyposażonych fabryczkach, w których trudno stworzyć warunki dla lepszej i sprawniejszej produkcji. Rozrucone po całym kraju — smutna spuścizna fabrykanckich czasów — z ledwością dotrzymują kroku rozwijającemu się w rewelacyjnym tempie przemysłowi.

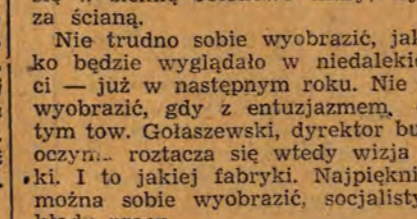
— Ale nie zapomniano o cewkach przedziałowych w Planie 6-letnim. W krótkim czasie, tuż pod miastem, w Rudzie Pabianickiej rozłożyła się szeroko, śmiało, nowa, wspaniała budowla. Jedna wielka fabryka, która zastąpi tamte wszystkie — małe i zacofane. 130 tys. mtr. sześć. budowy na 11 ha ziemi. Rozmach naprawdę godny wielkich dzieł Szesściolatki.

— Ludzie z budowy zakładu cewek kochają swą pracę, kochają fabrykę, która rodzi się pod ich rękami — taka akurat, jaką przedstawia rysunek, znajdujący się w pokoju tow. Golaszewskiego. Pod ich rękami wyginają się mury w łagodne łuki sklepień, wpięrają się w ziemię betonowe filary, wyrasta ściana za ścianą.

Nie trudno sobie wyobrazić, jak to wszystko będzie wyglądało w niedalekiej przyszłości — już w następnym roku. Nie trudno sobie wyobrazić, gdy z entuzjazmem, opowiada o tym tow. Golaszewski, dyrektor budowy. Przed oczyma — rozłącza się wtedy wiza całej fabryczki. I to jakiej fabryki. Najpiękniejszego, jaki można sobie wyobrazić, socjalistycznego zakładu pracy.

Z frontu, równoległe do ul. Pabianickiej, ciągnie się budynek administracyjny, w którym znajdują się najnowocześniejsze urządzenia sanitarne, pokoje lekarskie oraz świetlica z obrotową sceną przeznaczoną na potrzeby całej dzielnicy. Na rozległym placu, 12 przestronnym rozłożyła się hala maszyn, a naprzeciwko także lukami wyrosną — magazyn wyrobów gotowych, impregnacja i magazyn surowców

— Szybko wyrosło żelazne żebrowanie na świetliki w dachu pod kierunkiem majstra Słusarskiego, Józefa Stasiaka. Jak iskra zwiła się przy swej pracy przewodnica Działatkowska, przygotowując mieszankę dla prefabrykowanych belek 300 proc. normy — toż przy

Brygada Kubyszka osiąga 288 proc. normy.

Kobiety polskie, pomnażajcie swoją pracą pokojowy dorobek kraju, walczcie o pokój, o jasną i szczęśliwą przyszłość dzieci

Akademia na cześć VII rocznicy PKWN

Dnia 20 lipca, o godz. 18, w świetlicy Związku Zawodowego Kolejarzy Łódź-Kaliska przy ul. Karolewskiej 53 odbędzie się centralna akademie Zw. Zaw. Kolejarzy, poświęcona VII rocznicy Manifestu Lipcowego.

Materiały dekoracyjne w sklepach „Domu Książki”

Sklepy „Domu Książki” przy ul. Piotrkowskiej 49, 96 i 149 zostały zaopatrzone w dużą ilość portretów Feliksa Dzierżyńskiego oraz w afisze i transparenty, związane z 7-letnią rocznicą ogłoszenia Manifestu Lipcowego.

Filmy o Feliksie Dzierżyńskim

W związku z 25 rocznicą śmierci Feliksa Dzierżyńskiego, zbierającą się z VII rocznicą Manifestu PKWN, od dnia 20 do 22 lipca wprowadzono na ekran kina „Polonia” dokumentalny film o Feliksie Dzierżyńskim.

W ubiegłą niedzielę pracownicy Wydziału Finansowego Prezydium RN m. Łodzi udali się do PGR Rzew, w powiecie łódzkim, gdzie wzięli udział w żniwach.

„Kurze miasto” w łagiewnikach

Na terenie Miejskiego Gospodarstwa Rolnego w Łagiewnikach powstaje wielka ferma hodowli drobiu. Do budowy tej przystąpiono w maju br. Na 22 lipca wybudowane zostaną w stanie surowym budynki-pawilony, które pomieszczą 2 tysiące kur. Całkowite zakończenie prac, związanych z budową, nastąpi jeszcze w roku bieżącym. Ferma zaopatrywać będzie w jaja i drób nowożytną, budującą się obecnie sanatorium w Łagiewnikach oraz częściowo szpitala łódzkie.

Lustracja przeciwstankowa na terenie miasta

Dnia 19 lipca zgodnie z zarządzeniem Ministerstwa Rolnictwa odbędzie się III lustracja upraw ziemniaczanych i pomidorów w obrębie m. Łodzi. Wszyscy użytkownicy winni przejrzeć uprawy w myśl zarządzeń.

Okiem korespondenta

BRAK WENTYLATORÓW
W naszym zakładzie zainstalowano znaczną ilość wentylatorów, lecz, niestety, rzadko który bywa czynny. Np. w przędzalni przygotowawczej znajdują się 23 wentylatory, a tylko 5 lub 6 ich niedostateczna wydajność. W przędzalni średnioprzędnej jest 16 wentylatorów, a jedynie 3 czynne. Najlepiej stosunkowo jest w tkalni, gdzie na 8 wentylatorów 6 pracuje. Lecz jest to, oczywiście stała poctocia.
Kierownictwo zakładu winno jak najszybciej polecić uruchomienie wszystkich wentylatorów.
A. Małolepszy
ZPB im. Harnama

DOPILNOWAĆ SPRAWY PAKUNKÓW
Farbiarnia naszych zakładów posiada tzw. „obermajer jezowy”, w którym pod ciśnieniem farbuję się przedzę z szpulach. Dla odpowiedniego zamykania dekl kontrecie jest stosowana uszczelniająca pakunków gumowych, aby para nie ulatniała się w przeciwnym bowiem razie następuje słabe zciśnienie, a stąd przedzę nie zostaje należycie uformowana, co powoduje jej znaczne straty produkcyjne.
Dotychczas używa się pakunków parcianych, które jednak nie są wystarczające, a ponadto ich niedostateczna wydajność może spowodować poparzenie robotników.
Sprawa używania odpowiednich pakunków gumowych poruszana była na odprawach technicznych, a cztery miesiące temu zgłoszono zapotrzebowanie na ich dostawę, lecz bez skutku. Dyrekcja winna co rychlej dopilnować sprawienia tych pakunków.
A. Drezko
ZPB im. Dzierżyńskiego

UMÓŻLIWIĆ TERMINOWĄ REALIZACJĘ ZOBOWIĄZAŃ LIPCOWYCH
Bieżącą tkaczkę, wypełniającą swe zobowiązania ku uczczeniu Święta Odrodzenia, jest wątek, natynięty na nieodpowiedniej wielkości cewkach; ras otrzymują w przeciwnym bowiem

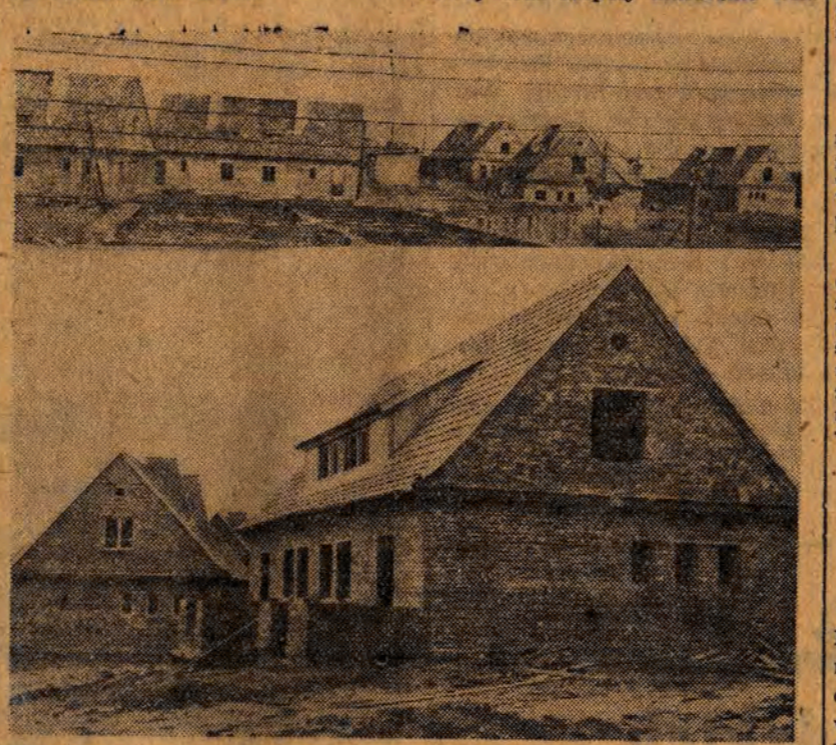
Czyn Lipcowy przyspiesza budowę robotniczego osiedla

Na tle dojrzałych łanów zbóż wyrażacie odcinają się czerwone dachy nowych domków osiedla im. Marchlewskiego. Tuż obok ciągnie się długi rząd małych domków. Niektóre z nich są już całkowicie wykończone, inne dopiero pod dachem, a przy wielu uwijają się jeszcze murarze, sprawnie układając cegły. Z dała od zglisku, powstaje nowe osiedle robotnicze, złożone z 58 indywidualnych domków rodzinnych.

Na budowie słychać skoczne dźwięki muzyki. W takt dżaskiego oberka, rozbrzmiewającego z megafonów, obocho pracują murarze.

ciście, betoniarze. Mimo dokuczliwego upału, robota idzie szybko i sprawnie. Już na dzień 22 lipca oddanych zostanie w stanie surowym 14 domków rodzinnych.

zespół ciesielski Piotra Czerwińskiego, wyrabiający przeciętnie 300 proc. normy, zespół betoniarzy Stefana Gradka, wykonujący 280 proc. normy oraz zespoły murarskie Otto

W szybkim tempie prowadzone są roboty przy budowie domków rodzinnych na Osiedlu im. J. Marchlewskiego.

Założa Zjednoczenia Budownictwa Miejskiego nie szczędzi wysiłków, aby swe zobowiązanie lipcowe wypełnić przed terminem i umożliwić rychło zamieszkanie współtowarzyszom pracy: włókniarzom, metalowcom, budowlarzom.

Budownicowie osiedla uczestniczą we współzawodnictwie pracy. Ostatnio na czoło wysunęły się — Leslingera i Stanisława Barłkiewicza, uzyskujące po 250 proc. normy. Wraz ze stałym podnoszeniem wydajności pracy, cała załoga walczy o obniżenie kosztów własnych. Dzięki doskonale zorganizowanemu systemowi kompleksowego oszczędzania, z zaoszczędzonego materiału wzniesione zostaną dwa domki dwurodzinne i jeden jednorodzinny.

Nie lekceważyc zażaleń konsumentów

Jest godz. 16.55. Do restauracji PSS Nr 1 przy ul. Piotrkowskiej 163 wchodzi klient.
— Poproszę o obiad klubowy!
— Pora wydawania posiłków minęła — odpowiada kierownik zakładu. — Jest już po 17.
— Jaki? — dziwi się klient.
— Przecież do 17 brakuje jeszcze 5 minut — mówi, wskazując na wiszący w lokalu zegar.
— Zegar źle chodzi — oświadcza kierownik, pokazując swój własny zegarek, który ma na ręce.
Klient nie został jednak przekonywany. Prosi o książkę zażaleń, w której wpisuje swe uwagi.
Czy kierownictwo zakładu zbiorowego żywienia PSS Nr 1 zareagowało w jakikolwiek sposób na skargę tego obywatela? Nie! Widocznie uważało, że szkoda fatygi. Tak samo bez odpowiedzi pozostają inne uwagi i zażalenia. Przeglądając stronicę książki zażaleń dostrzeż

nie wyłącznie uwagi konsumentów, brak natomiast jakiegokolwiek odpowiedzi ze strony kierownictwa zakładu. Tylko pod datą 10. VII. minęła, jak rodynek w cieście, jedna na odpowiedź, wpisana przez... przy-padkowego świadka, stwierdzając, iż kelnerka postąpiła słusznie, odmawiając sprzedaży wódki, gdyż klient, który wpisał na ten temat zażalenie był pijany.

kach, jak np. wyżej podanych, kierownictwo i personel traktują klienta jako „zło konieczne”, którego trzeba się pozbyć jak najrychlej. A fakt, że klient jest niezadowolony, że coś mu się nie podoba — co to może obchodzić trwających w bezstronne biurokratów?

Tak samo lekceważyc sobie uwagi klientów kierownictwo drogerii MHD Nr 55 przy ul. Piotrkowskiej, również pomijając milczeniem uwagi, wpisywane do książki. Nie lepiej też jest i w sklepie włókienniczym MHD przy ul. Piotrkowskiej 142. W restauracji „Słoń” wprawdzie odpowiedzieli są, ale jak one wyglądają: W dniu 19. VI. jeden z konsumentów wpisał skargę, że nie podano mu żądanych potraw, zaś stolik, przy którym siedział, był brudny. Kierownik „Słonia” zanotował przy tej uwadze, iż zakład odpowiedzi nie udzielił, ponieważ imię i nazwisko klienta... są wpisane niezbyt dokładnie.

Czy w ten sposób traktowane książki zażaleń spełniają swoją rolę? Czy biurokratyczne lub wykretnie wyjaśnienia słów krytyki, skarg klientów, względnie całkowite pominięcie ich milczeniem przyczynia się do usunięcia usterek w pracy tych placówek?

A przecież zadaniem książki zażaleń jest podnoszenie poziomu pracy, naszych sklepów, zakładów gastronomicznych i punktów usługowych.
Tam, gdzie kierownictwo zakładu podchodzi rzetelnie do swych obowiązków, gdzie widać istotnie szczerą troskę o zaspokojenie potrzeb konsumenta, tam książka zażaleń odgrywa niewątpliwie poważną rolę, wytykając błędy i niedociągnięcia, które zakład następnie stara się usunąć. W innych wypad-

Przydział Rady Narodowej m. Łodzi podaje do publicznej wiadomości, że zgodnie z art. 2 i 25 ustawy z dnia 26 lutego 1951 r. o podatkach terenowych (Dz. U.R.P. Nr. 14, poz. 110) oraz na podstawie Uchwały Rady Narodowej m. Łodzi z dnia 28 czerwca 1951 roku — pobiera się na obszarze m. Łodzi podatek miejski w formie podatku od lokali.

Do opłacania podatku miejskiego są obowiązani wszyscy opłacający podatek od lokali, począwszy od 1 stycznia 1951 r.

DZIEŃ ŁÓDZI

ZEBRANIE TPP-R DZIELNICZY BALUTY
Dnia 20 lipca, o godz. 16.30, w lokalu dzielniczy ZMP Baluty, przy ul. Sierakowskiego 16, odbędzie się odprawa przewodniczących, sekretarzy i skarbników kół TPP-R dzielniczy Baluty.

KONCERT W PARKU 19 STYCZNIA
Dziś, o godz. 18, w Parku 19 Stycznia (Helenów), Wydział Kultury Prezydium RN organizuje koncert, poświęcony muzyce polskiej, w wykonaniu znanych artystów.

TRAMWAJE LINII 8, 9, 10, 15 I 16 OD 20 BM. KURSUJA NORMALNYMI TRASAMI
W związku z ukończeniem robót ziemnych na ul. Obrońców Stalingradu pociągi linii 8, 9, 10 i 15 kursować będą od piątku 20 bm. normalną trasą przez ulicę Obrońców Stalingradu. Również pociągi linii 16 jeździć będą swą dawną trasą.

„ROBOTNIK” KINEM MŁODZIEŻOWYM
W związku z zamknięciem kina „Adria” na okres letni, Okręgowy Zarząd Kin od dnia 16 lipca br. przemianował kino „Robotnik” przy ul. Kilińskiego 178 na kino młodzieżowe.

DZYSIĘSZEJ NOCY DYZURIA APTEK
Dzisiejszej nocy dyżurują następujące apteki: Obr. Stalingradu 15, Fabianicka 218, Jaracza 32, Stalina 50, W. Wróblewskiego 54, Kopernika 26, Piotrkowska 67, Plac Kościelny 8, Al. Kościuszki 48.

CENTRALA DERATYZACJI Państwowe Przedsiębiorstwo Wyodrębnione
zawiadamia, że uruchamia od dnia 1 lipca br. Okręgowy Zakład Deratyzacji Nr. 6 z siedzibą w Łodzi, ul. Traugutta Nr. 3, III piętro, tel. 155-96, który przeprowadza odszuszczenie (deratyzację) i odmuszczenie (dezynfekcję) wszelkich obiektów, a przede wszystkim przemysłowych i handlowych.

Okręgowy Zakład Deratyzacji obejmuje swą działalnością obszar m. Łodzi oraz województwa łódzkiego i kieleckiego.

Centrala Deratyzacji zwraca się do przedsiębiorstw, zakładów i instytucji obowiązanych na zasadzie przepisów sanitarnych do odszuszczenia i odmuszczenia użytkowanych obiektów, o składanie zgłoszeń na przeprowadzenie deratyzacji i dezynfekcji pod adresem: Okręgowy Zakład Deratyzacji Nr. 6, Łódź, ul. Traugutta 8.

Czytelnicy piszą

Dbajmy o estetyczny wygląd ulic

Na przystankach przy ul. Piotrkowskiej Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne usunęło stare metalowe słupy, a na ich miejsce ustawiło nowe, oszkłone gablotki z rozkładem jazdy i ogłoszeniami. Zapomniano jednak o zaopatrzeniu nowych słupów przystankowych w kosze do śmieci, na skutek czego ulice i chodniki w

położu przystanków tramwajowych są zaśmiecone biletami, pudełkami po papierosach itp.

A przecież chcemy, aby nasze miasto było czyste. Dlatego też MPK winno jak najszybciej na przystankach ustawić kosze do śmieci.

W. GRODECKI

W sprawie programów teatralnych

Publiczność jest na ogół zadowolona z przedstawień Teatru Muzycznego. Lecz istnieje jedno „ale”: brak właściwie zredagowanych programów. Wydawane bowiem podają tylko wykaz i obsadę aktorów.

Dyrekcja Teatru Muzycznego winna postarać się, aby programy swą treścią odpowiadały wymaganiom bywalców teatru.

J. MIRZEJEWSKI

Wielu jednak widzów pragnęłoby dowiedzieć się czegoś o twórczości i życiu danego autora, jak również przeczytać uwagi krytyczne na temat samego utworu. Winno to uwzględnić program teatralny i dokładnie zaznaczyć widzów ze sztuką teatralną i jej twórcą.

Odpowiedzi redakcji
J. Bajszczak. — Skrytka na korespondencje w wykończalni będzie systematycznie co tydzień opróżniana.
Cz. Matusiak. — Ukazanie się w wydaniu książkowym powieści Górnoleckiego pt. „Lokaut i Strajk” nastąpi w niedługim czasie. Dalszy ciąg tej powieści ukaże się na łamach „Głosu Robotniczego”.

Miasto przybiera odświętną szatę

Zaledwie kilka dni dzieli nas od VII rocznicy ogłoszenia Manifestu Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego. Miasto nasze przybiera odświętny wygląd. Już w dniu wczorajszym na licznych domach, budynkach fabrycznych i placach załapały czerwone i biało-czerwone flagi.

K. Gronowski. — Odpowiedzi w poruszony przez Was sprawie udzielił Wam administrator osiedli robotniczych, ob. Głowacki. Dezzyderaty, poruszone w liście z dnia 7.VII. br., przyjęliśmy do wiadomości.

Ob. Juszkowski. — Przed uzyskaniem decyzji komisji lokalowej nie można poczynić żadnych dalszych kroków.
P. Collik. — W poruszonej przez Was sprawie winniście zwrócić się do komitetu domowego.

Udekorowany już jest plac Wolności. Wspaniale udekorowane są Zakłady im. Feliksa Dzierżyńskiego. Każdy front gmachu fabrycznego przybrany jest czerwonymi chorągiewkami, a na czerwonym tle widnieją obrzyjni portret Feliksa Dzierżyńskiego.

Ob. ob. Z. Budaszewskiego, M. Twardowskiego, przew. Kom. Blok Nr 299, K. Jaskólskiego, W. Stefanowskiego, Z. Króla, Walenckiego prosimy o osobiste zgłoszenie się do redakcji.

Nowe lokale gastronomiczne

W dniu 22 lipca Łódzkie Zakłady Gastronomiczne otwierają na terenie naszego miasta trzy nowe lokale: „Bar Pocztowy” przy ulicy Daszyńskiego 41, kawiarnię „Marsylię” przy ulicy Nowotki 5 i kawiarnię „Kopciuszka” przy ulicy Piotrkowskiej 200.

ADRIA — Nieczynne.
BAJKA — „Wilcze doły”, godz. 18, 20.
BALTYK — „Ostatni wystrzał”, godz. 16, 18, 20.
GDYNIA — „Program Rozmaitości” Nr. 22-51, PKF Nr. 29-51, godz. 16, 17, 18, 19, 20, 21.

MŁODA GWARDIA — dla młodzieży — „As wywiadu”, godz. 16, 18, 20.
MUZA — „Musorgski”, godz. 18, 20.
POLONIA — „Na odsiecz Carycyna”, godz. 16, 18, 20, 20, 30.
PRZEWIŃSKIE — „Rywał”, godz. 18, 20.

REKORD — „Zakazane piosenki”, godz. 18, 20.
ROBOTNIK (dla młodzieży) — „Wesołe zawody”, godz. 16, 18, 20.
ROMA — „Nowa Czechosłowacja”, dod. „Artek”, godz. 18, 20.
STYLOWY — „Wiosna w Sakenie”, godz. 18, 20.

SWIT — „Rodzina Artamonowych”, godz. 18, 20.
TATRY — „Zasadzka”, godz. 16, 18, 20.
WISLA — „Trzciny dzwony” godz. 16, 18, 20, 30, 30.

WŁOKNIARZ — „Awantura na wsi”, godz. 16, 18, 20, 30, 30.
WOLNOŚĆ — Nieczynne z powodu remontu.
ZACHĘTA — „Wesołe kumoszki z Windsoru”, godz. 18, 20.

Co usłyszymy przez radio
PROGRAM NA CZWARTEK, 19 LIPCA 1951 ROKU.
11.45 „Głos mają kobiety”, 12.04 Dziennik południowy, 12.15 Przerwa, 13.30 Muzyka symfoniczna, 14.30 Felieton, 14.45 Polska pieśń masowa, 14.50 Muzyka rozrywkowa, 15.30 Audycja dla dzieci, 15.50 Koncert solistów, 16.20 „Nowe nagrania płytowe, 16.30 „Przed III Zlotem w Berlinie”, 16.50 Aktualności łódzkie, 17.00 Wiadomości popołudniowe, 17.05 Odpowiedzi fanów, 17.15 Koncert rozrywkowy, 18.00 Radiowy poradnik językowy, 18.15 „Od naszych korespondentów”, 18.25 Muzyka operowa, 18.40 „Łódź w obliczu Spartakiady”, 18.50 Reportaż, 19.00 Chór Polskiego Radia, 19.20 Koncert, 20.00 Dziennik wieczorny, 20.26 Wiadomości sportowe, 20.30 Z frontu zobowiązań, lipcowych, 20.50 Koncert z Budapesztu, 21.30 Muzyka taneczna, 21.45 „Wspomnienia robotnicze”, Albina Bobruka, 22.00 Muzyka i aktualności, 22.30 Reportaż z III Międzynarodowego Turnieju Szachowego, 22.35 Saint Saens — sonata na wiolonczelę i fort., 23.00 Ostatnie wiadomości.

Łódź, dnia 12 lipca 1951 roku,
PREZYDIUM RADY NARODOWEJ m. ŁÓDZI

20 LAT temu

Co pisała prasa łódzka w dniu 19 lipca 1931 r.

ROZRUCHY GŁODOWE W ŁODZI

W dniu wczorajszym w szeregu punktów Łodzi doszło do rozruchów na tle głodu.

Między innymi tłum zdemolował sklep Pietrzyńskiego przy ulicy Piotrowskiej 87.

Podobnie została zaatakowana i lekarnia „Łowiczanka” przy ulicy omorskiej 76 — skąd zabrano cały rybiek chleba.

Tłum głodnych ruszył następnie w kierunku Placu Wolności — gdzie został zaatakowany przez silne oddziały konnej policji.

W godzinach popołudniowych rozruchy powtórzyły się na ul. 11 Listopada, Wólczańskiej itd. Aresztowano kilkadziesiąt osób.

BANKRUPTWO RADY PABIANICKIEJ

Rada Miejska m. Rudy Pabianickiej (obecnie włączona do Łodzi), zwróciła się do władz sądowych o zezwolenie na ogłoszenie upadłości. Magistrat Rudy, nawet po sprzedaniu wszystkich nieruchomości —

nie posiada funduszy na spłatę długów.

DEMONSTRACJE BEZROBOTNYCH W OZORKOWIE

W dniu wczorajszym w Ozorkowie — tłum, liczący kilkadziesiąt osób, udał się przed magistrat, domagając się wypłaty zasiłków.

Burmistrz Klot zażądał od policji aresztowania delegacji bezrobotnych.

Na wieść o aresztowaniu — bezrobotni wtargnęli do magistratu i uwolnili aresztowanych delegatów. Wskutek starcia z policją szereg osób odniosło obrażenia.

MALŻENSTWO — POWODEM DO REDUKCJI

Władze sanacyjne postanowiły przeprowadzić masowe redukcje metazek.

Jak donoszą gazety — wiele małżeństw „rozchodzi się” — wnoszą podania do sądów o rozwód itd., byleby uniknąć redukcji.

Na budowach Planu 6-letniego SŁOWO ZAŁOGI BRZEGU

Przejsie przez plac budowy bynajmniej nie jest łatwe. Stosy cegieł, desek, rowy, którymi biegnie kabel. Ale za to w halach zakładu na pewno będzie łatwiej — obiecuje sobie przybysz. Nic podobnego! W kotłowni, gdzie murarze kończą obmurowanie kotłów, deski, stopy cegieł, instalacje, rury utrudniają przejście. W najważniejszym budynku zakładów — budynku ekstrakcji oleju — leżą części aparatury, czekające na montaż. Robotnicy obmurowują żelazne futryny, kończą budowę schodów. W tym gorączkowym ruchu i pośpiechu najprostszym i najkrótszym przejściem przez cały budynek, aż na jego ostatnie — czwarte — piętro jest... po drabinie, po której nieustannie wchodzi i schodzą robotnicy.

No dobrze, a gdzie jest ta część zakładów, która ruszy na 22 lipca, za 10 dni? — pytamy.

To niefortunne pytanie wywołuje głębokie zdziwienie inżyniera oprowadzającego nas po zakładach — „Jakto, gdzie, przecież właśnie tu; przecież dziś palimy pierwszy raz pod kotłami.

Nie, na pierwszy rzut oka nie jest wcale łatwo w to uwierzyć. Dopiero później, kiedy obcy przypatrzy się uważnie pracy w Zakładach Olejarskich, kiedy chociaż przez kilka godzin będzie przebywał na placu budowy, kiedy wreszcie dowie się, co zdolano zrobić przez ostatnie dwa tygodnie, wieciej — co można zrobić przez jeden dzień — wtedy dopiero termin uruchomienia zakładów, jaki postawiła sobie załoga zakładów w Brzegu wyda się nie tylko prawdopodobny, ale najzupełniej realny.

Czerniak ma ciemną, spaloną od słońca twarz i czerwone z niewyspania oczy. Tak wyglądają dzisiaj tu wszyscy. I cała brigada Czerniaka i monterzy węgierscy: Janos

Nie sposób przedstawić ogromu wysiłku załogi i wielu trudności. Bo przy montażu aparatury brak mechanicznej windy i wielotonowe elementy trzeba wciągać winą ręczną. Bo nieraz tempo pracy hamuje nieregularna dostawa materiałów. Bo tam, gdzie powinno być kilku inżynierów jest zaledwie jeden. Bo wreszcie stolówka jest przez miejscowy PSS źle prowadzona.

Według planu zakłady miały ruszyć 1 października br. Ale zakład jest ważny dla naszego przemysłu tłuszczowego, ma dać do końca bieżącego roku ponad 11 tys. ton oleju, który potrzebny jest jako olej jadalny, jako tłuszcz do wyrobu margaryny, wreszcie jako tłuszcz

dzięki zobowiązaniom lipcowym stało się możliwe wyznaczenie terminu próby ruchu już 22 lipca, a uruchomienie zakładu o miesiąc później. Ale to nie wystarczyło załóżce, porwanej bohaterką przy zakładem huty „Częstochowa”.

Na stole sekretarza organizacji partyjnej zaczęły się mnożyć kartki ze zobowiązaniami: brygady Czerniaka i ekipy węgierskich monterów, które tu pracują jak we własnym zakładzie, brygady Juzyka i Wilczka, spawaczy: Gerharda, Kindera i Młodawskiego. Dzięki tym zobowiązaniom, które wciąż jeszcze napływają, uruchomienie zakładów odbędzie się 22 lipca.

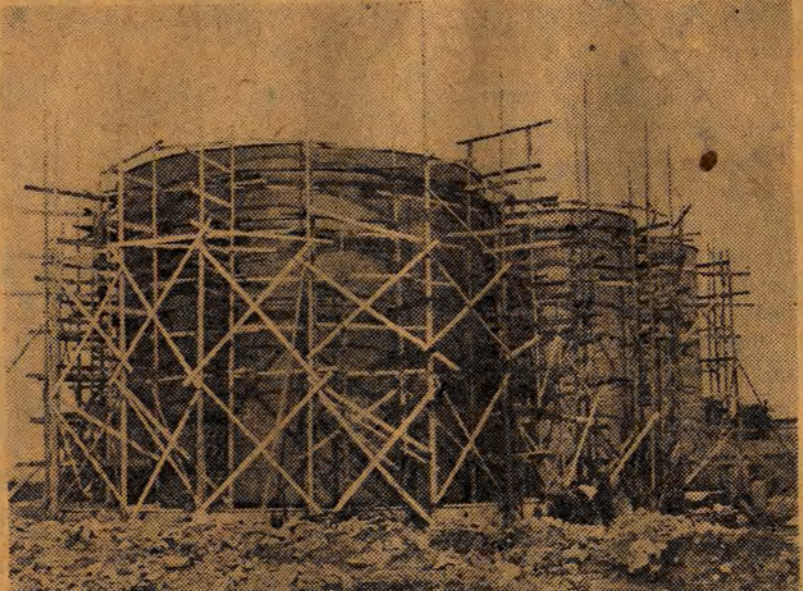
Zakłady otoczone są troską i przyjaźnią całego powiatu. Wszystkie niemal zakłady z powiatu Brzeg przysłały tu swych najlepszych fachowców, których brak w olbrzymim murarzy szmatowatych, monterów, ślusarzy, mechaników. Sąsiednie zakłady w samym Brzegu — w każdej chwili gotowe są nieść doraźną pomoc. W szeregu wypadków mieszkańcy miasta Brzeg sami dobrowolnie zgłosili się do pomocy przy budowie, do uporządkowania terenu, wykonywania robót pomocniczych.

22 lipca ruszy oljarnia. Już dziś można powiedzieć z pewnością, że słowo załogi Brzegu nie zawiedzie.

Dziś w budynku ekstrakcji panuje istne piekło. Już po ukończeniu montażu, po całkowitym uruchomieniu tej części zakładu, będzie tu cicho i prawie pusto. Aparaty będą pracowały same. Od chwili dostarczenia nasion do prażarek i tłocznii aż do worowadzenia oleju do olbrzymich zbiorników, robotnik nie będzie w ogóle widział oleju, jedynie przez szklę w maszynach. Zaledwie trzech ludzi będzie potrzebna na jedną zmianę w całym 4-piętrowym budynku, podczas gdy w dawnych oljarniach na jedną zmianę potrzeba dziesięciokrotnie więcej robotników.

W przyszłym roku w zakładach w Brzegu stanie potężna rafineria oleju i siłosa dla rzepaku: za dwa lata — utwardzalnia tłuszczu. Zakład będzie produkował margarynę i ceres. Fabryka ta będzie jednym z najnowocześniejszych i największych zakładów tłuszczowych w Polsce.

Już za kilka dni, na wiele miesięcy przed terminem zadrągają maszyny i aparaty, ruszą po raz pierwszy transportery, zaczną pracować aparaty ekstrakcji, pierwszy olej popłynie do potężnych zbiorników.

Fragment Kombinatu Tłuszczowego w Brzegu. (CAF fot. Baranowski)

Kultura fizyczna i sport

500 sportowców łódzkich wyjeżdża na defiladę do Warszawy

W dniu 22 lipca odbędzie się w Warszawie Wielka Parada Sportowców zorganizowana na wzór wspaniałych tego rodzaju parad w Związku Radzieckim, których niebawem koloryt uczynił z nich jedno z najpiękniejszych widowisk sportowych.

W defiladzie warszawskiej wezmą udział sportowcy z całej Polski. Z Łodzi wyjedzie grupa składająca się z około 500 osób. Będą to przeważnie członkowie kół sportowych w zakładach pracy.

Nie wszystkie jednak kółka dostąpią zaszczytu, reprezentowania robotniczego sportu Łodzi na defiladzie warszawskiej. Do szczęśliwych należą kółka z zakładów: 1 Maja, Armii Ludowej, Zakładów im. Rychlińskiego, Harna, Wróblewskiego, Głazewskiego, Łukasieńskiego, Marchlewskiego, Stalina, oraz kółka „Skóra I”, Centralnego Zarządu Wełnianego i kółka „Jedwabnik”.

Grupy wyłonione z powyższych kół przeprowadzą już próby, ucząc się śpiewu i kroku marszewego.

Spartakiada Wojska Polskiego

W dniach 22. VII. — 10. VIII. br. odbędzie się w Warszawie Spartakiada Letnia Wojska Polskiego, z udziałem najlepszych żołnierzy sportowców, reprezentujących Okręgi Wojskowe, Marynarkę Wojenną i Wojska Lotnicze.

Program Spartakiady Wojska Polskiego jest następujący:

Boks 22 — 28. VII. na kortach CWKS;

piłka nożna — 1—9. VIII. Stadion Wojska Polskiego;

lekkoatletyka — 5—9. VIII. Stadion W. P.;

siatkówka i koszykówka — 5—9. VIII. Korty CWKS;

piływanie — 5—8. VIII. pływalnia CWKS;

gimnastyka przyrzadowa —

Wyjazd sportowców łódzkich na defiladę warszawską nastąpi w dniu 21 lipca, to jest w sobotę, we wczesnych godzinach rannych.

6—8. VIII. Stadion W. P.; wielobój oficerski — 7 i 8. VIII. Stadion W. P.;

strzelanie do rzutków — 6—9. VIII. strzelnica w Rembertowie.

W Spartakiadzie Wojska Polskiego wezmą również udział kobiety członkinie rodzin wojskowych oraz pracownice cywilne, administracji wojskowej.

Spartakiadę poprzedzą eliminacje w jednostkach wojskowych i w okręgach, które wyłonili najlepszych zawodników.

W ogólnej punktacji po Spartakiadzie Zimowej prowadzi OW Kraków 26 pkt przed OW Wrocław i OW Warszawa po 25 pkt.

Ci z zebranych, którzy znali Józefa*) radośnie uściskali jego dłoń. Towarzysz Zielony, o ziemistej twarzy, tkacz od Grohmana, pamiętał Józefa ze Zjazdu Sztokholmskiego.

Inni stykali się z Józefem przed kilku laty, gdy był na zebraniach w zakładzie szewskim u Widmana na ulicy Średniej. Okazał widoczną radość towarzysz Zajdel, który poznał Józefa w Berlinie w 1902 roku, dokąd jeździł po bibule dla agitacji wśród niemieckich robotników.

— To wyście wtedy — szepnął — źle wymawiając syczące spółgłoski — wystarliście u towarzysza Karskiego o gotyckie czcionki! — Któryś z towarzyszy przypomniał ucieczkę Józefa z zesłania, gdy o świcie Leną i dalej chłopskimi podwodami, jako handlarz kością mamutową wędrował przez bezkresną tajgę.

Józef przyglądał się po kolei wszystkim zebrany. Zabierali głos delegaci fabryczni. Wyrażali w swych wypowiedziach nastroje robotników. Nie, nie o strajku myśleli, a o odwecie! — Kapitałistów za tę zbrodnię trzeba wymordować!

— Ale to przecież tylko woda na młyn burżuazji! — opierał się towarzysz Zielony.

Józef włączył się do dyskusji.

— Jeszcze nie koniec walki! — Porzućcie myśli o natychmiastowym krwawym odwecie. Zduś was, osacza! — Nie podnosił głosu. Jednak metaliczny ton, na przemian ostry i czuły, sugestywność skupionej twarzy zawładnęła słuchaczami.

— Najważniejsze dzisiaj — to strzec zdobyczy 1905 roku. Nie pozwólcie wprowadzić kar pieniężnych, brońcie się przed przedłużaniem dnia pracy! Cóż pomoże brauning? — W ślad Kunitzera poszedł Silberstein, a czy robotnikom jest leżej? Zabitych zastępują nowi krwiopijcy, policmajstra nowi policmajstrzy, wyzysk nie zmniejsza się, a powiększa!

Gdy już prawie wszyscy wyszli, Józef, pokonując zmęczenie, począł swym drobnym piórem notować projekt odezwy. Zielony wymówił się od wzięcia do rąk ołówka, tłumacząc swą odmowę tym, że nieskładnie pisze.

Pólgłosem rozmawiał z gospodarzem, w kuchni podszedł doń Feller i przedstawiając się kim jest próbował wytłumaczyć się ze swego błędu. Towarzysz Zielony przerwał...

— Znam przebieg sądu nad Silbersteinem. 1 września był u mnie rozstrzelany Emil Obst. — Tylko on jeden zdobył się na sprzeciw. — Czyż wy — towarzyszu Feller — sądzicie, że partia

Jerzy Miller

Towarzysz Józef

(fragment opowiadania)

kieruje się terrorem? Ale, stało się — dodał. — Teraz pewnie przyszedłcie po radę? Poczekajcie, co powie towarzysz Józef.

Kiedy starzec wniósł lampę, odezwa była gotowa. — Która to już z rzędu?

Józef podniósł się z krzesła.

— Co z drukarnią? — szepnął, przypatrując się starcowi. Ten poruszył się jakby po omacku. Poszukiwał przedmiotów, które stały wprost przed nim, posługując się dotykiem. Zawołał córkę.

— Ja nawet nie wiem, gdzie to ta drukarnia. Chociaż czasem i ja jeszcze w czymś mogę pomóc. — Tu w mieszkaniu — poruszam się swobodnie. Po Łodzi też, chodzę jak trzeba. Od naraźnika do naraźnika, policyjny się ulice i trafiam gdzie chcę trafić. Nasza Łódź zbudowana w kwadrat, jak w sam raz dla ślepców:

Z Helą wszedł i Feller.

— A wy, towarzyszu? — Józef obrzucił swym łagodnym spojrzeniem przybysza — może z drukarni? — Towarzysz z tkalni Silbersteina — dziewczyna, która już narzuciła na siebie chustkę wyręczyła Fellera.

Józef spoważniał. Lecz, gdy spostrzegł troskę, jaka obejmowała oblicze Fellera, potęgującą się w miarę, gdy milczał — twarz Józefa rozwidlił uśmiechem. Przysunął się bliżej i podkręcił knot.

— Pozwolicie? Przeczytam — zapytał otwierając złożoną już odezwę i pochylił głowę nad kartką gesto zapisanego papieru.

„Dnia 13 bm. padł znany wyzykiwacz, butny pyszałek kapitalistyczny, pan Mieczysław Silberstein. Bezczelny ten zdzierca dusił niemilosiernie długie lata swoich robotników, którzy krwią dźwignęli te gmachy bogate, jakie po zdierycy ojcu, odziedziczył zdieryca — syn...”

Brutalność wyzykiwacza, nędza, ciemnota, rozpacz wcisnęły broń do ręki i tym, którzy dokonali tego dzieła.

To nie były ręce uświadomionych proletariuszów.

Nie ta jest droga prowadząca do celu! Nie tak prowadzi się walkę z kapitalizmem!

O tym wie cały uświadomiony proletariat, to zawsze i wszędzie mówiła i wskazywała jego partia — Socjaldemokracja...”

Józef złożył ułotkę i wręczył dziewczynie. Zbliżył się do Fellera. Położył dłoń na jego ramieniu. Feller oparty o drzwi w złotym drgającym świetle lampy naftowej wyglądał jak schorowany. Nie próbował mówić.

Helena nie wychodziła. Nim pójdzie do drukarni chce wiedzieć, co spotka Fellera. Obawiała się, że twarde słowo może pchnąć go do nieobliczalnego czynu. Wie, kim był Silberstein i jaka powszechną nienawiść wzbudzał. Jeszcze solidaryzowała się z Edwardem.

Zielony odbiegł myśłami dalej, zastanawiał się nad jutrzejszą robotą przedstrajkową. Fellerowi należy pomóc, lecz nie należy okazywać mu współczucia. Zrobił błąd, błąd niepowetowany w skutkach. Wiedział, że nieraz od błędu tego typu partyni, jeśli go się porzuci, nie wywikła się. Otwierała się przed nim przepaść. Często tacy, jak on, przyłączali się do grup bojowych frakcji rewolucyjnej. Rozpocznali się ciąg zamachów, później już rabunków i mordów.

Był świadomy proletariusz pomiędzy nimi. Sprzeciwiał się zabójstwu, mimo to nie posłuchano go; było wiadomo, że Obst sprzeciwiał się, mimo to bez śledztwa został rozstrzelany. — Nie, nie potrafi powiedzieć Fellerowi nic takiego, co by mogło go podnieść na duchu.

Helena nie opuszczała izby. Zielony przeszedł z kuchni do pokoju. Józef nadal stał obok Fellera. Dojrzał na czole u nasady włosów kropelki potu, skrzyżował się w migocącym świetle. Sam oparty dłońią o ścianę, wysoki, przedłużony cieniem aż pod sufit odezwał się ciepło.

— Mam projekt. Jeszcze dziś napiszę list do Róży**), który powinien do niej jak najszybciej dotrzeć. — Spojrzał na Fellera:

— Towarzyszu, myślę, że będziecie mogli nam pomóc. — Jutro powinniście już być w Galicji, stamtąd chciałbym abyście przestali się do Niemiec. Tam już, list trafi do rąk Róży. To bardzo ważna misja.

Przechodząc do stołu i przyglądając się pod lampą wyjętemu z kieszeni paszportowi — dodał:

— Dopiero teraz widzę jacyśmy podobni. Jesteście wysocy i ja wysoki, blondyn jak i ja; twarz pociągła i moja również pociągła. Zamknął książeczkę zaopatrzoną w rysunek dwugłowego orla Romanowych. Umoczył pióro w kałamarzu.

Była już noc. Helena określiła szyję chustką. W głębokiej ciszy słychać było skrzywienie drewnianych schodów, po chwili trzask zamkniętych drzwi. Zielony zdjął ze skrzyni narzutę i podszedł do okna.

— Lepiej zasłonić! — szepnął, zawieszając ją na oknie.

Józef kończył list. — „Nie zwlekajcie ani godziny!” — Dopisywał ostatnie słowa: — Morderstwa, które miały tu miejsce i mają i mieć będą, powinny wywołać w Galicji i w całej Europie protesty — mityngi! — Jest to jedyny ratunek nasz — obowiązek międzynarodowego socjalizmu”. — List zostawił bez podpisu.

*) Owczy pseudonim Dzierżyńskiego.
**) Luksemburg.